

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ȘI INFORMAȚIE
 Ian.-Martie 1973 XXIII,1 78 FREIBURG-Germania
 N° 125 Erbprinzenstr.17

CONFERINȚA PENTRU O CONFERINȚĂ

Stă în uzanțele societăților organizate ca în anumite împrejurări, când s'au acumulat greutăți în tratarea problemelor de conviețuire, să se întâlnească reprezentanți eminenți în adunări extraordinare, cum ar fi conciliile în ordinea intemporală cu ierarhi și doctori teologi, sau congresele și conferințele pe plan internațional cu șefi de Stat, de guvern, miniștri sau cel puțin ambasadori. Conciliile, șezând sub semnul veșniciei, fără o nevoie neapărată delimitată în timp, se întind peste mai mulți ani. Fără a pomeni pe cele mai vechi, ultimul conciliu, Vatican II, a durat din 1962 până în 1965. În schimb congresele sau conferințele internaționale, ocupându-se de interese pământești, sunt ținute să se îngrădească în timp și să ajungă cât mai curând la un rezultat, fie chiar negativ. Rămânând doar în veacul nostru, congresul de pace dela Versailles din 1919, care a pus capăt primului război mondial, cu tot imensul complex de probleme, s'a încheiat în trei luni.

Genul de reuniuni internaționale s'a schimbat însă odată cu apariția regimurilor comuniste ca părtași. Oricare conferință cu prezența acestor guverne tinde să se eternizeze ca un conciliu ecumenic sau vatican. Conferința de armistițiu în războiul Coreei la Panmunjon s'a întins între 1951-1953. Conferința dela Paris în războiul Indochinei s'a târît din 1968 până în 1973, adică doi ani mai mult decât Vatican II, ca să se termine sub numele de "pace" cu un nou război: ca în cartea lui Orwell "1984", an de a cărui împlinire ne despart acum abia 11 ani. Dar ce s'o mai lungim? După aproape 30 de ani dela sfârșitul celui de-al 2-lea război mondial, nu există încă un tratat de pace între principalii beligeranți.

Ca un ersatz al unui astfel de tratat, guvernul sovietic a propus o "conferință europeană de securitate", cu participarea statelor europene, dar fără aliații americani. La început puterile occidentale s'au opus, dar apoi îndărătnicia sovietică s'a impus ca întotdeauna mai curând sau mai târziu. Ce s'a refuzat lui Molotov s'a cedat lui Brejnev, cu normalul consimțământ al acestuia la admiterea Statelor Unite și a Canadei la conferință, știut inevitabil și păstrat în mână ca drept atout de pus pe masă la momentul oportun.

Dar o conferință pan-europeană poate avea rezultate contrarii celor urmărite, dacă mecanismul nu e bine pus la punct. De aceea din Noiembrie 1972 până azi se întâlnesc într'o conferință la Helsinki ambasadorii celor 32 de State europene și două extra-europene ca să discute despre ce se va discuta la conferința de mai târziu: o conferință pentru a pregăti o altă conferință, adică o târguială pentru o altă târguială propusă ca definitivă, de față fiind dela giganți ca Statele Unite și Rusia Sovietică până la pigmei ca San Marino și Lichtenstein. Și notăm în treacăt nedreptatea față de Andorra de a nu fi poftită la Helsinki sub un pretext oarecare.

Interesul conferinței dela Helsinki stă în indicația cuprinsului de teme ce se vor desbata, din care se vor desprinde sensul și importanța conferinței pentru soarta Europei și deci pentru a lumii întregi. Căci bătrânul Peron are dreptate când proclamă primatul Europei încă mai multe veacuri față de celelalte continente, în ciuda îndoielilor de astăzi. Iar supradimensionalii, mai ales sovietic și chinez, știu că prima condiție a supraștației în lume o constituie poziția de precădere în Europa, iar nu numai în Asia sau în alte părți.

Până acum n'am aflat prea multe despre ce se întâmplă la Helsinki. La început presa s'a ocupat mai pe larg de această pre-conferință și a lăsat loc la oarecare vâlvă făcută de intervențiile delegatului României socialiste. Cercetând mai de aproape asemenea posturi, le identificăm mai de grabă în amănunte de procedură decât ~~xxxxxxx~~ în fond. Intr'o problemă de o importanță fundamentală ca aceea a libertății de circulație a ideilor și a persoanelor, fără de care or-

dinea de zi a viitoarei conferințe pan-europene ar apărea din capul locului ca o înscenare grosolană, nu descoperim o poziție originală a României socialiste, ci o contopire prin tăcere în magma blocului sovietic.

Acum după cinci luni, aflăm din ziare că s'a încheiat a treia fază a pre-conferinței dela Helsinki amânată până la 25 Aprilie, în așteptarea unei a patra și chiar a cincea fază, până ce ambasadorii să poată învinge marile greutăți din calea unei ordine de zi satisfăcătoare pentru ambele părți, sau cel puțin nu prea mult doar pentru una din părți. S'a întocmit un fel de decalog pe care nu-l vom mai reproduce, fiindcă cele zece noi porunci sunt de mult cunoscute, cuprinse în charta Atlanticului, în statutele Națiunilor Unite, în declarațiile drepturilor omului, semnate de Statele comuniste și chiar înscrise în constituțiile acestor State ce simulează democrația spre a exercita o putere ultra-totalitară. Dacă va rămâne ceva în practică din eventualul decalog dela Helsinki după adevărata conferință, depinde de cum puterile occidentale își vor înțelege interesele și după cum vor ști să obțină o compensație mai convenabilă pentru marile ajutoare de ordin economic așteptate dela Occident de către blocul comunist și în primul rând de Rusia Sovietică. Dar atunci când în adevăr conferința va avea loc e cu puțință ca interesele și pseudo-interesele marilor și super-marilor puteri să nu coincidă întotdeauna cu ale micilor țări europene. Unei mici țări europene, chiar și comunistă, nu i se îngăduie aroganța țărilor afro-asiatice și chiar sud-americane, ca de pildă unui Nord-Vietnam, unei Cuba, sau unei Guinea. Mai ales teama de Rusia Sovietică le scade tonul când se impune un protest. Rusia Sovietică nu urmărește numai să-și omologheze egemonia în Europa orientală, ci s'o întindă eventual peste întreaga Europă, sau cel puțin să-și asigure spatele în posibilul îndelungat conflict politic și ideologic (mai puțin probabil direct militar) cu China lui Mao și Ciu En Lai. Micile țări europene se întreabă până unde poate merge complezența țărilor puterilor occidentale față de pretențiile Rusiei Sovietice. Iar veleitățile sateliților la o oarecare independență corespund naturii oamenilor și a lucrurilor. Oricare serv își muncește mintea cum să-și atenueze servitutea, slăbind strânsoarea funiilor care-l supun la voia unui puternic suzeran. Oricare vicerege tinde, dacă poate, să devină rege. Este deci natural ca un Tito, un Ceaușescu, chiar un Gierak și un Huzak să se convertească în propriul lor Brejnev. De aceea lor nu le-ar displace o rezistență a puterilor occidentale față de aspirațiile la consolidarea unui imperiu sovietic european, dacă le-ar fi posibil să se înțeleagă pe contul lor cu Occidentul fără riscul de a fi lichidați dela Moscova de Brejnev; după cum în fond se tem ca dimpotrivă, să nu fie încă mai strâns legați de stâlpul bolșevic.

La Helsinki se desenează așadar liniile unei conferințe de durată unui conciliu, după care Europa se va înălța sau va coborî ca entitate independentă, iar țările din Est și Sud-Est vor deveni mai puțin sau mai mult ca înainte, sateliți.

Manoil Emanuil

FLUIERUL IANCULUI de Vlaicu Bărnă

Mai sună și azi peste zările veacului
Doina șoptită de fluierul Iancului,
Glasul din urmă al durerii, sugrumat,
Totdeauna durut, niciodată uitat.
Mai sună'n memorie profeticul grai
De pe câmpul lui Blaj, din miezul lui Mai,
Rostind gândul mulțimii la un semn adunate
Chemare la luptă, avânt, libertate.
Din umbroase păduri, de sub cetini perene
Învie ecouri păstrate prin vreme,
Zvonuri de tulnic și murmur de fluier
Înfrățite cu-al plumbilor șuier;
Și fruntea înaltă a Craiului Munților
Speriind înfumurată orbire a crunților,
Și cohortele de lăncieri din cătune și sate,
Luptători pentru sfânta dreptate.
Mai sună din fluierul roșu de prun,
Aleanul pribeagului tribun,
Pe sub boltă de codru, peste plaiuri și culmi,
În suspinele frunzei de fagi și de ulmi.

&& Simion Drăguța publică, în "Libertatea" din Panciova (4 Nov.), un reportaj despre comuna românească Râtișor (Banatul înstreinat). În sat sunt în construcție "neobișnuit de multe case noi", iar "majoritatea aparțin râtișorenilor plecați la muncă provizorie în străinătate". Aceste case sunt prevăzute cu "băi cu hidrofor, fântâni arteziene, podite cu parchet și mobilate cu mobilă ca la oraș". În sat există peste 50 de tractoare, "cumpărate tot de râtișenii găsiți la muncă în străinătate". "Deasupra acoperișurilor celor peste 200 de case din sat se găsesc circa 70 de antene de televizoare, munca gospodinelor e ușurată de circa 60-70 de mașini de gătit la curent electric, și tot atâtea frigidere... Dealungul ulițelor satului a fost construită o rețea de 3.000 de metri pătrați de trotuare... Nici strângerea ratelor de impozit anuale și nici strângerea autoimpunerilor nu constituie problemă, cum era cazul în unii din anii lăsați în urmă, căci și această grijă este una din cele ale celor ce se găsesc la lucru în străinătate... Cei ce lucrează în Suedia, Elveția, Canada și în alte țări o să își aducă contribuțiile bănești și pentru construirea unui nou cămin cultural". Etc.- Așadar, tot progresul satului e datorat banilor veniți din "putreda" lume capitalistă. Și... "socialismul", ce... Doamne iartă-mă a "creiat"?...

&& "Credința" ne informează că Arhimandritul Dr. Vasile Vasilachi, recent numit vicar al Episcopiei "misionare", "este autorul a nu mai puțin de 28 de cărți tipărite" și "are 12 lucrări în manuscris, printre care o nouă traducere integrală a Bibliei". Va să zică, pe lângă pregătire, "are condei". Și cum cuvioșia sa, în țară, "a plătit un tribut de suferință de câțiva ani, în închisoare, ca deținut politic", suntem în drept să ne așteptăm că o persoană așa de valoroasă și de conștiincioasă n'a putut neglija nici sfânta datorie de a participa activ la decisiva luptă dintre Rău și Bine, denunțând omenirii ororile din închisorile prin care a trecut. Să se fi găsit deja, această lucrare, printre cele 12 manuscrise? Dar ar fi timpul să țâșnească la lumină!...

&& Din "Catacombes" aflăm că la 16 Iulie a murit la Kerçi (unde-și făcea armata), în urma torturilor de tot felul, culminate cu înecul în Marea Neagră, tânărul, de 20 de ani, Ioan Moiseiev, de profesie șofer, fiu al lui Vasile și al Ioanei, din Volontirovca (Basarabia). Motivul prigoanei: credința sa vie, pe care o predica deschis și cu curaj oriunde. A fost îngropat în satul lui, la 20 Iulie, de o mulțime venită din Slobozia, Tighina, Tiraspol, etc., având pe stegulețe versete evanghelice în română și rusă.

&& La inițiativa secției italiene a Societății Academice Române a avut loc, Duminică 3 Decembrie, la biserica română din Roma, un parastas pentru episcopii români uniți, morți toți în prigoana comunistă din țară. Au slujit, în fața unui foarte numeros public, compus mai ales din noi refugiați, veniți din lagărul dela Latina, mons. Ovidiu Bejan, mons. Ion Tăutu și pr. Iliea. Mons. Tăutu-cel-Mare a condus corul și a ținut o predică înflăcărată, denunțând persecuția religioasă din țară. Erau de față, dintre preoții dela Roma, pr. Tocănel și mons. Cârnațiu. Ceilalți se vede că aveau treabă; că n'ar fi vrut să-i supere pe superiori, e de exclus, când știm că tot creștinismul are la temelie martirajul... În schimb, a ținut să fie prezent, pe toată durata slujbei, cardinalul ucrainean Slipey, care și-a exprimat, între altele, mirarea și durerea pentru anumite absențe. A fost greu de dat un răspuns, în așa fel încât rușinea românească să nu fie prea mare...

&& Mons. Bârlea a trimis la 25 Octombrie o scrisoare circulară membrilor Societății Academice Române, în care arată că deschizându-i, noua activitate la care e destinat din partea Superiorilor, "posibilitate de inițiativă și în domeniul cultural", "revine asupra retragerii din activitatea Soc. Acad. Române și revoacă scrisoarea de demisionare". Promite chiar să facă "propuneri concrete pentru locul și data Adunării generale a SAR și pe tema congresului de ținut în 1973". Ne bucură că Sgînția Sa nu părăsește cu totul activitatea Societății Academice Române, al cărei președinte, foarte activ, a fost atâtea ani.

&& "Credința" ține să ne informeze "ce lucrează preoții noștri". Nu era nevoie, se știa deja: ne-a spus-o destul de lămurit arhimandritul Braga, cu ce fel de "misiune" a plecat din țară...

&& "România liberă" vorbește de "V.I. Lenin și nemărginita sa dragoste față de oameni": dragoste atât de mare încât, văzându-i el cât suferă în Rusia bolșevizată, a expedit milioane dintre ei în rai...

Boierii Brăilei, către Ștefan cel Mare (1481): De la toți boierii brăileni și de la toți cnezii și de la toți Românii îți scriem ție, Ștefane Voevod, Domn moldovenesc. Este în tine omenie, ai tu minte, ai tu creieri, de-ți strici cerneala și hârtia pentru un copil de femeie stricată, fiul Căltuneii, și zici că-ți este fiu? (E vorba de pretendentul Mircea-Vodă, fiu al lui Vlad Dracul -n.r.). De-ți este fiu și vrei să-i faci bine, ci tu orânduiește să fie după moartea ta Domn în locul tău, și pe mă-sa iea-o și o ține, să-ți fie Doamnă, cum au ținut-o în țara noastră toți pescarii brăileni; ci tu ține-ți-o să-ți fie Doamnă. Și inva-ță-ți tu țara ta cum să te slujească, iar pe noi să ne lași în pace, că, de-ți cauți dușman, îl și găsești! Și așa să știi: avem Domn mare și bun, și avem pace din toate laturile; să știi că toți pe capete vom veni asupra ta și vom sta pe lângă Domnul nostru Basarab Voevod, până ce vă vom pierde capetele.

24 IANUARIE de Gr.H.Grandea (1859)

O, zi d'atâția secoli cu lacrimi așteptată,
Zi sântă, salvatoare Românilui popor,
Tu care ne dai astăzi o patrie-adorată,
Cum trebuie să fie, ia-ți gloriosul sbor;

Și sbori la neuitare, căci dreapta Istorie
Cu litere de aur d'acum a însemnat
Că mândra Romei fiică, frumoasa Românie,
Ca fenixul din flăcări din nou s'a ridicat.

Să tremure dușmanul ce răul ei lucrează,
Să tremure tiranul pe tronul-i învechit,
Căci sânta Libertate popoarele 'nviează,
Și soarele Dreptății în cer a strălucit.

Vă deșteptați acum din vechile morminte
Voi, umbrelor străbune, nemuritori eroi,
Căci sufletul ne arde d'al țării dor fierbinte;
Pe ale voastre urme pași-vom d'azi și noi.

Vedea-vom d'azi cu fală Româna seminție,
Din secolii apăsată, ferice că va fi,
Și Domnul țării noastre în tronul-i cu mândrie,
Ca cei d'odinioară străbuni că va domni.

Ce inimă 'mpetrită putea-va să rămâne
La sânta înviere a unui vechi popor?
Cereșcule Părinte, că fumul de tămâie
Primește imnul nostru ce înălțăm în cor.

&& Duminică 26 Noembrie a fost botezată, în catedrala greacă din Mexic, Daniela-Ileana Constantinescu, în vârstă de 9 luni, născută la Pantin (Franța).

+ La 30 Octombrie a murit în America pr. Ilie Crihălmean, paroh în Canton.

+ La Bintinti, lângă Orăștie, s'a stins în Decembrie, în casa părintească, la 87 de ani, Ion Vlaicu, fratele vestitului aviator.

+ La 30 Decembrie s'a stins într'un spital din Lahr (Germania), la 83 de ani, Ștefan Teușan din Vatra Dornei. Cei ce veneau pe vremuri la serbările bibliotecii din Freiburg, își vor fi amintind de o pereche de bătrâni, îmbrăcați în frumos costum bucovinean, cari atrăgeau atenția tuturor. Soarta lor, gospodari ce-au trebuit să-și părăsească vetrele de groaza năvălirii bolșevice, e o fărâcă, dar foarte elocventă, din marea durere ce a lovit nu numai neamul nostru. Se retrăseră într'o frumoasă regiune din Allgäu, ale cărei priveliști, mai înrudite cu cele părăsite, le alinau dorul de casă. - Însmormântarea a avut loc Marți, 2 Ianuarie, prohodit fiind de părintele protopop D. Em. Popa.

+ La 16 Ianuarie a fost însmormântat, la Belu, ing. Radu Budisteanu.

+ La 14 Ianuarie s'a stins, la Gura Humorului, prof. Silvestru Strugariu.

+ La 25 Februarie a fost însmormântat la Cernica prof.-univ. I.G. Savin.

&& Preoții Zăpârțan și Popa au oficiat Duminică, 14 Ianuarie, în Biserica Sf. Nicolae din München, un parastas pentru Ion Moța și Vaile Marin, căzuți vitejește la Majadahonda acum 36 de ani.

CRONICA PESIMISTULUI

* Concurența lichelelor.— Fără să avem darul profeției, am prevăzut că va veni un moment în care artiștii din exil părăsiți de mură sau, pur și simplu, de folosința liberă a mâinii, gazetarii senili, politicienii discreditați, și altă asemenea tărășă (traducerea românească a lui "ejusdem farinae"), vor fi apucați, să spunem, de dorul de țară și vor lua drumul Bucureștilor, fie ca simpli turiști, fie —și e soluția, în fond, cea mai agreabilă pentru noi— în formă definitivă. Arterioscleroza e prima aliată, în pribegie, a tovarășului Ceaușescu. Dar, dacă n'ar fi alte motive să ne convingă de natura de pacoste a actualului regim din țară, care asasinează lent un întreg popor, ar fi suficiente să ne alimenteze antipatia și chiar ura aceste dezertări din rândurile noastre. Dacă un ins profund dubios, și pe deasupra prost, radical incult, ca Drăgan află la București o primire excepțională, fiind numit chiar profesor universitar de "futurologie" (honni soit qui mal y pense) și academician, probabil fiindcă a descoperit în anul 1972 și la vârsta lui!, Bizanțul și Tracia, înseamnă că într'adevăr dictatura reseristă e catastrofală și pe ducă.

Prevedeam, deasemenea, că la un moment dat dezertorii din exil, în goana după favoruri din partea lui nea Nicu, își vor face concurență, vor căuta să primească unii în dauna altora. Așa s'a întâmplat. Ni se spune că una din uscăturile exilului a fost sechestrată de securitate o zi întreagă, supusă la interogatorii severe, amenințată cu arestarea, deși cetățean al unei țări occidentale, la demnitatea altei secături, care se vede că deocamdată are mai mare trecere la București. A fost o lecție, poate salutară (fiindcă nici noi nu vrem moarța păcătosului, în dreptatea lui). Și întâmplări de acest gen vom mai vedea. Denunțurile reciproce au și început să facă ravagii în țară. Refugiații care umblă pe la București pot conta pe un dosar de avuzații serios, cu documentare grațios furnizată de alte lichele ca ei. De aceea, nu e cazul să dramatizăm dezertarea ciurucurilor dintre noi. Pedepsa vor avea-o oricum. E și asta o consolare.

* "Pentru merite excepționale în lupta de eliberare socială și națională a poporului român în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în România, pentru contribuția deosebită la întărirea Partidului Comunist Român și creșterea rolului său de forță politică conducătoare a societății, la dezvoltarea și îmbogățirea gândirii marxist-leniniste și practicii revoluționare, pentru rodnică activitate consacrată afirmării României în viața internațională, dezvoltării relațiilor sale cu țările socialiste, cu celelalte state ale lumii, întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, triumfului cauzei păcii și colaborării în întreaga lume": iată motivele cu care Senatul Universității din București a conferit titlul de Doctor Honoris Causa lui Ceaușescu, —adică omului care a asasinat floarea țăranimii ce-a refuzat să se lase jefuită de pământul din străbuni pentru a intra în turma colhozului; omului ce-a asasinat, moral sau material, floarea intelectualității românești; omului ce sufocă o întreagă națiune prin foame și obloane; omului ce-a legat și leagă cu toate verigile posibile soarta românismului de soarta mujicismului! Se putea un document mai rușinos, o mai grăitoare dovadă de ce-a ajuns biata universitate românească, care conferă unui analfabet cea mai înaltă distincție cărturărească?

O consolare, totuși: diploma nu e semnată de vreun Hasdeu, de vreun Kogălniceanu, sau Pârvan, — ci de... Niculescu-Mizil, membru de partid..."

* Am anunțat în numărul trecut decesul lui Vasile Posteuca, carele, și murind, a mai putut aduce un mare serviciu demascării inumanului regim din țară, prin scandalul provocat în presa internațională de greutățile acordării unui biet pașaport fiicei sale de către regimul "liberal" al lui Ceaușescu.

Dar și nouă ne-au rămas niște nedumeriri. Mai întâi, publicarea în foile românești din Statele Unite și Canada a unor adevărate panegirice, în timp ce răposatul nu era încă... răposat: ni s'a părut oribil! Pe urmă: printre alte dorințe ale lui Posteuca, pe care soarta s'a însărcinat să i le îndeplinească, ca niciunul alt refugiat, total, — a fost una, cu limbă de moarte chiar: acest român intransigent, îngropat în costum național, a ținut morțiș să moară american. Cine —și ia altă cetățenie, o face sau din interes, sau din prea mare drag de noua-i patrie. De interes, la un muribund nu mai poate fi vorba. Drag de America? Desigur, dar el n'avea cum depăși, la un stegar al românismului, iubirea față de țara sa, care, în plus, se mai află și într'o nimicitoare încercare. Atunci? Mister!

* Consecvent noii sale tactici, de a se bate cu morții (căci celor vii nu-i dă mâna să le "răspundă"), Horia Sima a scos acum, după curajosul atac contra defunctului Gârneață, o cărțuie în care răspunde, după 22 de ani, cărții defunctului Palaghiță. De acest răspuns se ocupă, în alte pagini, un oștean al "armatei naționale" dela Viena. Noi ne limităm la câteva constatări:

1/ Că prea cinstitul autor, publicând scrisoarea acuzatoare a lui Grigore Manolescu, "neglijează", contra oricărei corectitudini, răspunsul dat acestuia de însuși părintele Palaghiță, care într-o broșură "Tragedia Gărzii de Fier", desumflă una câte una afirmațiile din "pamflet". Neputând reproduce toate cele 16 pagini care pun lucrurile la punct, ne mărginim la semnalarea scrisorii de protest a colonelului Cioarbă către Manolescu, în care arată, subliniat, că "n'a avut și nu are nicio afacere bănească cu pr. Palaghiță"; a socotelii amănunțite a veniturilor cu care și-a tipărit cartea; cum și a mirării părintelui că-i acuzat de simiști a fi în slujba comuniștilor, când tocmai omul lor, Pătrașcu, lucra în țară cu Teohari și Ana Pauker în numele Mișcării Legionare!

2/ Că unul ca Vasile Basarabescu, care numai cinste face luptei naționale în America, pentru Sima e doar agent al lui Eugen Cristescu, haimana, secătură, derbedeu;

3/ Că din însăși broșura lui Sima rezultă, dacă mai era nevoie, groaznica lui răspundere în asasinarea Căpitanului, de care cată disperat să se debaraseze. Scrie, în adevăr, dr. Andrei, că Pop Ion, unul din atentatorii la viața lui Ștefănescu-Goangă (fapt care a declanșat uciderea lui Corneliu Codreanu, a Nicadorilor și Decemvirilor), i-a mărturisit că pe Goangă "era ^{hotărât} să-l pedepsească cu mult înaintea și că acțiunea lui a coincis, numai, cu dorința de pedepsire hotărâtă de superiorii săi și că această dorință proprie nu a fost nici influențată și nici determinată de acest ordin". Clar, nu? Dacă Sima a trimis în urmă pe d-rul Vucu cu alt ordin la Cluj, ca Goangă să nu mai fie executat, n'a făcut-o decât pentru a-și creia un alibi: așa se și explică de ce un ordin de o atât de uriașă importanță a sosit la destinație abia la două zile după atentat!

* "L'Aurore" din 16 August anunță apariția unei senzaționale cărți a lui Simon Wiesenthal, faimosul vânător evreu de naziști, care a predat Israelului și pe Eichmann. În această carte, intitulată "La Mission secrète de Christophe Colomb", autorul susține că descoperitorul Americii știa prea bine că nu merge spre India, ci voia doar să găsească țara de refugiu a celor zece triburi pierdute ale lui Israel. "Pentru mine - scrie el - e fructul a 20 de ani de cercetări... În timp ce urmăream pe foștii SS, profitam de scderea în diferitele țări pentru a găsi documente vechi uneori de 5 secole. Și așa m'am putut convinge că Cristofor Columb era, fără pic de îndoielă, de descendență ebraică". Originar din Genua, el aparținea acelei ramuri iudaice originară din Köln și emigrată în Lombardia sub numele de Colon, nume cu care de altfel îl cunosc și Spaniolii. Călătoria lui fusese finanțată nu de regina Izabela, ci de niște înalți demnitari ai Curții ei, evrei convertiți, cari, temându-se de o expulzare, și cunoscând antisemitismul țărilor din Est, cătau un pământ în Apus, unde sperau să întâlnească pe descendenții celor scăpați din robia babilonică. Că acesta e adevărul - zice Wiesenthal - o arată și un "detaliu extraordinar. În principiu, orice navigator creștin avea imperioasa obligație de a asigura convertirea tuturor păgânilor întâlniți în cale. Or, Columb nu numai că n'a luat cu sine niciun preot, ci, dimpotrivă, duce mai mulți oameni cari vorbeau ebraica. Cândesc chiar că, în grupul său, se aflau și rabini clandestini. Și cum au vorbit cu Indienii? În limba lui David".

Cartea aceasta, oricât de fantastică, are cel puțin un mare merit: americanii sunt avizați! Cunoscând precedentul cu țara Israelului, pe care au pretins-o pe drepturi de acum două milenii, ce-i împiedică să ceară azi și posesia Americii, - unde deja sunt stăpâni pe principalele noduri de comandă?...

* "Cititorul - adevăratul erou al cărților noastre", admite cu toată onestitatea "România liberă", gândindu-se, de sigur, la ce-i e dat bietului sclav din România să citească...

* Reprezentanții muncitorimii. - O povestesc refugiații ultimi din țară. La întrebarea de ce lipsesc alimentele de bază, și carnea nu se vede pe masa românului cu lunile, răspunsul e că articolele alimentare se află, dar le consumă clasa muncitoare, prin reprezentanții ei. E știut, de altfel, că marii granguri dela București dispun de magazine speciale, rezervate numai lor, unde bietul român nu poate pătrunde cu niciun chip. Mai rău ca pe timpul lui Carol Lupescu, când existau o sumedenie de "furnizori ai curții regale", dar "furnizau", slavă Domnului, și altă lume...

Dragoș Măgureanu

CALENDAR NAȚIONAL

- 1 Ian.1853: Inaugurarea, sub Știrbei Vodă, a Teatrului Național din București.
- 3 Ian.1853: Apare la Sibiu, din inițiativa lui Șaguna, "Telegraful Român".
- 7 Ian.1403: Alexandru cel Bun dăruiește Mitropoliei Moldovei satele "Avereștii care's la Suceava și alt sat Hreățca, care-i aproape de târgul Sucevei, cu toate hotarele lor vechi și de demult".
- 8/20 Ian.1873: Se naște, la Șimleul Silvaniei (Sălaj), Iuliu Maniu.
- 10 Ian.1493: Se naște, la Sibiu, Nicolae Olahul, fiul lui Ștefan, coborât din Drăculeștii munteni; maică-sa, Marina, era soră cu Iancu Huniade. La 1553 ajunge episcop de Strigoni, apoi baron al imperiului german și regent al Ungariei.
- 14 Ian.1458: Matei Corvin e ales rege al Ungariei.
- 21 Ian.1893: Apare revista "Pagini literare", sub direcția soților Gorun (Constanța și Alexandru Hodoș). Colaborează Coșbuc, Anghel, Iosif, Jean Bart, etc;
- 21 Ian.1918: Trupele române intră în Tighina.
- 23 Ian.1873: Episcopia din Cernăuți devine mitropolie, având sub ascultare episcopiile de Zara și Cattaro (Dalmția).
- 24 Ian.1893: Iese "Moftul român" al lui Caragiale, "revistă spiritistă națională, organ bi-ebdomadar pentru răspândirea științelor oculte în Dacia traiană". Colaborează Teleor, Bacalbașa, caricaturistul Jiquide. Încetează în 1902.
- 27 Ian.98: Traian, împărat al Romei.
- 27 Ian.1480: Ștefan Vodă pune o inscripție pe mormântul dela Rădăuți al strămoșului său Bogdan, fondatorul Moldovei, mort în 1365.
- 30 Ian.1795: "Sfințirea bisericii "Înălțarea Domnului" din Grebenaț, în Banatul înstreinat. Se păstrează inscripția, scrisă în românește cu litere cirilice, pe o tablă de lemn: "Intru mărirea celui în trei ipostasuri și de o ființă dumnezească, s'au sfințit biserica și prestolul acesta, după răzmerița turcească ce au fost în anul 1788, în cinstea Înălțării lui Hristos, cu lucrarea de sfințenie a pravoslavnicului Episcop al Caransebeșului, Vârșeșului, Lugojului și al Orșavei-Mehadiei, Iosif Iovanovici Șacabent. Pe vremea stăpânirii Împăratului Râmului și Craiului celui hunguresc Domnului Franciscu al II în satul milităresc Grebenaț în luna lui Ianuarie 30, anul 1795".
- 3 Februarie 1953: Se stinge, în celula 36 din închisoarea dela Sighet, Iuliu Maniu. Este aruncat într-o groapă dintr'un cimitir evreesc, părăsit, din localitate, iar pământul arat și nivelat ca să dispară orice urmă.
- 5 Febr.1939: Moare matematicianul Gh. Țițeica.
- 5 Febr.1963: Moare, în închisoarea din Râmnicu Sărat, Ion Mihalache.
- 9 Febr.1433: Alexandru Aldea al Munteniei hotărăște un dar de 3000 de așpri pe an mănăstirilor Zografu și Xeropotam din Sf. Munte, pentru pomenirea sa și a părintelui său Mircea.
- 12 Febr.1353: Papa numește pe dominicanul Bernard episcop de Milcov, unde mai înainte avuseseră un centru religios, distrus apoi de tătari, Cumanii.
- 15 Febr.1878: "Basarabia a fost a noastră din veacul al patrusprezecilea, ba poartă chiar numele celei mai vechi dinastii românești, a dinastiei Basarabilor, care luase partea de loc dela Tătari într-o vreme în care nu prea era vorba de împărăția rusească" (Eminescu, în "Timpul").
- 16 Febr.1883: Eminescu demisionează dela "Timpul", pe motiv că s'a admis colaborarea la ziar a unui N. Basarabescu, fără ca el să fi fost întrebat măcar: "Permiteți-mi a vă declara -scrie el președintelui partidului conservator- că mie unuia nu mi-e încă cu totul indiferent cu cine împărtășesc onoarea de a colabora la una și aceeași publicațiune". Lecție de demnitate pentru unii refugiați...
- 16 Febr.1903: Traian Vuia prezintă Academiei de Științe din Paris un "Proiect de aeroplan auto-mobil".
- 16 Febr.1933: Corneliu Codreanu, la Cameră: "Mie, cași tuturor oamenilor de bun simț din această țară, nu ne este frică de comunism sau de bolșevism. Nouă ne este frică de altceva: de faptul că oamenii dela acele ateliere -e vorba de "Gricița"- nu au ce mânca, le este foame... Mie, în al doilea rând, mi-e frică și de altceva: de setea de dreptate. Atunci Dvs veți trebui să satisfaceți acestea două: foamea, și setea de dreptate, și va fi ordine deplină în această țară".
- 26 Febr.1838: Se naște, la Cristinești (Hotin), Bogdan Petriceicu Hasdeu.
- 28 Febr.1633: Cu caftan și steag de domnie, Matei Basarab pornește din Constantinopol spre țară.
- 28 Febr.1863: Se naște doctorul Gh. Marinescu. + 1938.

- 4 Martie 1923: Se înființează, la Iași, "Liga Apărării Naționale Creștine".
4 Martie 1962: Se înființează la Vârșet, în Banatul înstreinat, "Societatea de Limba Română", sub președinția profesorului Radu Flora..
10/11 Martie 1803: Moare Iacob Stamati, mitropolitul Moldovei.
15 Martie 1803: Veniamin Costache, mitropolit al Moldovei-Avea 35 de ani.
16 Martie 1888: Se naște la Căinar, pe Botna (Tighina), Alexandru Mateevici.
18 Martie 1906: Aparatul conceput de Traian Vuia se ridică la peste 60 de centimetri, sburând pe o distanță de 12 metri: e primul sbor mecanic din lume.
20 Martie 1883: Se naște Policarp Morușca, primul episcop al Românilor din America.
20 Martie 1923: Moare Dimitrie Onciul.
21 Martie 1683: Duca Vodă și câțiva boieri, printre cari Miron Costin, prinși de Petriceicu Vodă la Domnești, unde se aflau după despresurarea Vienei, sunt prezentați de hatmanul Poteski regelui Sobieski.
21 Martie 1893: Moare George Barițiu.
26 Martie/8 Aprilie 1913: Moare la Lipsca, de tuberculoză, Panait Cerna.
30 Martie 1392: În diploma lui Roman Voievod, dată în Suceava, prin care se arată a fi Domn "până la Mare", apare pentru prima oară numele de Bucovina.
17 Dec. 1892: Se naște, în Bucovina, luptătorul naționalist Vasile Iasinski.

CÂNTEC DE ȚARĂ de Vasile Posteuca

Tu Țară, dragoste din urmă
Și bucuria inimii dintâi,
Simt moartea ca o fiară cum m'adormă,
Să-mi puie neființei căpătâi.
Primește-mă'n eterna ta lumină
Și'naltă-mă prin vreme ca pe-un steag...
Suflarea mea din urmă ți se'nchină
Și-ți îngenunche umilită'n prag;
Când eu de mult voi fi un pumn de tină,
Tu-mi vei rămâne visul cel mai drag...
Te-am cunoscut din leagănul cu "nani",
Din plânsul mamei'n noapțile târzii:
Și-atunci mă prigoneau prin somn dușmanii
Și-un crivăț mă bătea cu vijelii,
Creșteam pe culmi de jertfă și de lupte,
In suflet numai rană lângă rană;
Vedeam cum zboară corbii să se'nfrupte
Din trupul tău, din sfânta ta icoană.
Apoi m'am aburcat din creastă'n creastă,
Fecior voinic, cu chiot pân'la cer,
Dar veneticii mi-au jurat năpastă
Și glesnele mi le-au turnat în fier.

De-atuncea Neamu'nlăcrimat ne-adastă,
Și alți călăi: l-au aruncat pe rug;
Isusul cel de veci străpuns în coastă,
L-au pus cu vitele să tragă'n plug...
Cu steagul rupt de gloanțe și prigoane
Umblăm prin veacul nemilos, pribegi;
Doar pentru Tine mai suntem întregi,
Tu, Țară de Bucegi și Bărăgane...
Am vrea ca să ne frângă iar pe roată,
Să se'mplinească, falnic, veacul tău,
Că prea ni-i inima de gropi săpată,
Și prea ne plâng plânsurile pârâu...
curg
Tu, Patrie cu frunte de Ceahlău,
Icoana mea deapururi adorată,
Aruncă-ți lanțul de pe mâni odată
Și, fulgerând pe marele călău,
Isbește-l crud cu trupurile noastre
Pân'toată zarea se va face sânge...
Deslănțuie-ți mânia, nu mai plânge -
Că vine-un ceas înfricoșat, al tău,
In care noi, jertfiții, fără glas,
Ți-om înălța, spre cer, iconostas...

&& Se bănuia de mult că unul din cei doi cardinali "in pectore", creiați de Paul VI în 1969, era episcopul român Iuliu Hossu. Papa a confirmat recent că voise să-l onoreze "ca simbolul și exemplul luminos de credincioșie al atâtor episcopi, preoți, călugări, călugărițe și credincioși ai Bisericii române de rit bizantin"; Hossu însă refuzase această numire, "invocând motive de o așa de mare demnitate, arătând o uitare de sine atât de edificantă și un atât de mișcător spirit de sluvire a Bisericii sale, încât Ne-am simțit obligați să-i respectăm dorința, cel puțin neanunțând în acel moment înălțarea sa la cardinalat".

&& Implinindu-se un secol dela nașterea lui Iuliu Maniu, comunitatea bisericească a Românilor din Roma a organizat Duminică 21 Ianuarie, la biserica română din Piazza delle Coppelle, un parastas, la care a participat și P.S. Vasile Cristea.

&& Acelaș eveniment s'a comemorat la 7 Ianuarie la "Madeleine" (Paris), slujind preoții Cosma, Gherman și Goia. Cardinalul Daniélou a vorbit despre lupta lui Maniu și tragedia românismului sub ocupația bezbojnicilor.

&& Implinindu-se 55 de ani dela unirea Basarabiei, pâr. protopop D. Em. Popa a oficiat la Freiburg, în ziua Bunei Vestiri, după Liturghie, un Te Deum.

"O ANALIZĂ ȘI UN RĂSPUNS"... CIMITIRULUI.

Prin aceste rânduri nu vreau să deschid anumite răni cicatrizate, ori să atâț niște cărbuni de sub cenușa focului care a ars odată. Nici nu vreau să intru în vreo polemică sterilă cu dl Gh. Costea, cu care de altfel sunt în relații foarte corecte. În precizarea mea vreau să arunc o rază de lumină asupra unor fapte pe care le-am cunoscut personal, fie în armata națională, fie în frământările din Buenos Aires, unde a văzut lumina zilei cartea "Garda de Fier" a preotului Ștefan Palaghiță. Evenimente pe care mulți dintre noi, direct interesați, sau simpli spectatori, le credeam uitate și clasate. Dar iată că nu de mult, prin Octombrie anul trecut, apare la Madrid o broșură, cum însuși autorul a numit-o, a dlui Gh. Costea, ca răspuns cărții preotului Palaghiță, care murise acum 21 de ani. Atât "Garda de Fier", cât și broșura dlui Costea, sunt tendențioase, parțiale și subiective, căci fiecare vorbește în numele unei părți, nu al totalității grupării. Autorii interpretează evenimentele prin prismă personală și după conveniență. Broșura d-lui Costea nu poate fi o punere la punct, sau o polemică; noțiunea de "răspuns" încă nu-i potrivită, căci cui îi răspunde? cui va care îi poate replica, care se poate apăra? Răspunde unui mort, care deci nu mai poate lua atitudine. Dl Costea contestă autenticitatea celor scrise de părintele, care n'ar fi fost prezent la evenimente descrise ci ar scrie istorie "din auzite"; dar sabia e cu două tăișuri, căci nici dânsul n'a fost martor la toate întâmplările din diferitele lagăre nemțești, din armata națională și, mai ales, la "fierberea" din Buenos Aires. Și dl Costea și părintele se limitează la informațiile dintr'un grup restrâns.

Pe pr. Palaghiță l-am cunoscut din vedere, când vizită odată, prin Octombrie 1944, armata națională. Peste 5 ani l-am cunoscut personal și destul de bine la Buenos Aires, fie la biserica ortodoxă, pe care a deschis-o și susținut-o cu propriile sale mijloace, fie la el acasă, pe moșia pe care o avea arendată, unde l-am vizitat de câteva ori. Pe dl Costea l-am cunoscut -culmea ironiei!- determinat de curiozitatea pe care mi-a inspirat-o însuși părintele, care odată mi-a spus că "cel mai de treabă dintre simiști e Ghiță Costea". La vreo 5 ani, după moartea părintelui, dl Costea vine la Buenos Aires pentru niște "strângeri de rânduri", în urma unor defecțiuni din diferite garnizoane cu epicentrul chiar în B. Aires. Am luat masa cu el, cu Teban și Romulus Șoimu, pe atunci încă bine văzut de "ei" (pe care-l cunoscusem la armata națională, iar cu fratele lui, Traian, căzut în Rusia, făcusem pușcărie în aceeași celulă la închisoarea militară din Timișoara în 1938/39), la restaurantul Don Camilo din strada 25 de Mayo. La masă s'au discutat numai banalități. După vreo 10 ani ne-am revăzut la Madrid, și datorită unui aranjament al său am putut locui vreun an și jumătate la căminul din Homero. De atunci ne-am mai văzut din când în când, fie pe la 13 Ianuarie la Majadahonda, fie la vreo conferință, ori când îmi aduce vreo carte nou apărută. Cred că e nemerit să nu trec cu vederea că susțin, modest, "Țara și Exilul".

În ce privește ofițerii din armata națională arestați și împușcați, părintele se apropie, numeric, de adevăr. Dl general Platon Chirnoagă, informatorul dlui Costea, e foarte departe de realitate. Unui ministru de Război nu-i incumbă, probabil, datoria de a cunoaște de aproape situația unui ofițer care conspiră contra guvernului ori Statului, într'o țară, să zicem, de mărimea României; dar aici e vorba de efectivele unei divizii, în realitate redusă la două regimente, și acelea incomplete ca număr. În poziția pe care o ocupă dl general Chirnoagă, de ministru al armatei în guvernul dela Viena, avea dreptul și obligația de a fi mai bine informat. Nu știu care a fost sfârșitul ofițerilor ridicați din armata națională (în afară de doi, proveniți din "Tudor Vladimirescu"). Ei se pot plasa în 3 categorii:

1/Ofițeri acuzați de spionaj în favoarea guvernului dela București, cari ar fi transmis informații prin Elveția: a) un căpitan Deșiu cu încă alți doi căpitani, foști ofițeri la un regiment de grăniceri din București. Pe Deșiu îl cunoscusem în 1942 la centrul de instrucție din Lipova (Banat); b) locotenentul de administrație Bodea, și nu Stănescu, cum susține dl gen. Chirnoagă. Stănescu, originar din Gorj, pe cât știu fusese căpitan de vânători de munte; în armata națională a fost foarte bun prieten cu Orleanu, fostul prefect legionar de Covurlui; l-am reîntâlnit în 1949, într'o duminică, la biserica ortodoxă a părintelui Palaghiță; era îmbarcat ca marinăr pe un vas american; c) un ofițer de aviație Popescu, care purta în permanență ochelari de soare. Cum armata națională nu avea aviație, iar în infanterie nu voia să intre, l-au pus ofițer permanent de servicii pe regiment la Kaufholz. A fost implicat în aceeași cauză cu un alt ofițer, Constantin Marcu;

d) un căpitan Luca Popescu (provenit din magistratura militară), care ne ținea niște interesante conferințe despre spionaj și contraspionaj (Mitică Popa îl imita foarte bine), a fost acuzat de spionaj și a dispărut dela Kaufholz.

Deci un total de 7 ofițeri acuzați de spionaj. Nu știu dacă aveau legături între ei, sau activa fiecare pe cont propriu.

2/Prin Noembrie ne-am pomenit cu alți doi ofițeri din "Tudor Vladimirescu", căzuți prizonieri în Rusia, internați în lagărul Riazan de pe Volga și intrați apoi ca voluntari în fainoasa divizie. Ajunși în țară după 23 August, și duși din nou pe front, contra Germanilor acum, la Debrețin au căzut iar prizonieri, de data asta la Nemți, și au intrat voluntari în armata națională. Înainte de a ni se recunoaște gradul avut în armata română, noi ofițerii trebuia să facem un curs, "Lehrgang" cum îi spuneau Germanii. La corectarea tezelor acestor doi, s'au observat prea multe greșeli de ortografie, fapt de neconceput cu pregătirea unui ofițer, care trebuia să aibă la bază bacalaureatul; cum se dădeau drept ploieșteni, Ștefan Cojocaru i-a întrebat la ce nivel au fost și ce profesori au avut. Din ezitare în ezitare, până la urmă au recunoscut că n'au nicio pregătire, că n'au fost ofițeri în armata română, dar că socoteau că aici, ca'n Rusia, nu li se cerea nicio pregătire specială. Fuseseră sergenți, unul se numea Pândici, oltean cobilițar în București, celălalt Iarca, șofer de piață la Ploiești. Au fost trimiși în lagărul de prizonieri dela Kaisersteinbruck.

3/Spiridon Negulescu, sublocotenent rezervist dela un regiment din Turnu Măgurele, a fost trimis cu plotonul dela Kaufholz pentru menținerea ordinii după un bombardament american la Budweiss. La întoarcere i s'a făcut percheziție și s'au găsit niște ceasuri și talpă de pingele. Acuzat de furt, și ridicat, nu știu unde și cum a terminat-o.

Numărul total al celor ridicați din armata națională ar fi deci de zece. Cât despre Octavian Roșu și Emil; Popa, că ar fi avut, după pr. Palaghiță, vreun amestec în afacerea ofițerilor, n'o cred, și nici n'am auzit să fi avut ceva de a face cu armata națională. Chestiunea ofițerilor, destul de delicată, cred că ar trebui lămurită. Unele persoane din exil știu câte ceva. Dl general are dreptate când spune că jurisdicția militară o aveau Germanii. Mai mare pe aci era un ofițer, nu-l rețin gradul, pe nume Mitlehaufer; altul a fost un avocat, Martha, repatriat din Basarabia. Probabil să știe ceva Gheorghe Gudi, care a fost comandantul jandarmilor din Kaufholz, și Petre Popescu, fost ofițer judecător la regimentul n° 1, pe frontul de pe Oder; dar ambii au fost cu noi, cu ceilalți ofițeri, la cursul dela Danzig, când au fost ridicați dela Kaufholz cei acuzați de spionaj.

Palaghiță a deschis biserica română ortodoxă din B.Aires, unde a fost ajutat din când în când de preotul Marin Răileanu din Constanța. Când am ajuns eu la B.Aires, în Iunie 1949, funcționau cele două biserici, ortodoxă și unită. Bani ca să plătească chiria camerei unde oficia serviciul religios, cât și pentru cartea "Garda de Fier", cred c'a avut dela moșia pe care o ținea în arendă - și nu dela evrei, ori comuniști, cum afirmă dl Costea. La o oră cu trenul dela gara "Constitucion", în afara satului Guernica, părintele arendase ferma "La Primavera" de vreo 250 hectare, cu vreo 170 de vaci și o casă, cam dărăpănată, dela două surori argentinene. Dela aceleași arendase și Stan Ionescu, pe care-l amintește dl Costea în cartea sa. Pe moșie mai erau aduse la păscut și alte vaci, pe care stăpânii nu le putuseră vinde la abatoarele din Capitală și, în așteptarea unui preț mai bun, plăteau părintelui un pesos pe lună de cap de vită, indiferent dacă vitele rămăneau o lună încheiată sau doar câteva zile.

De un proces cu Stan Ionescu n'am auzit în B.Aires, dar cred că a fost în legătură cu ferma, pe care Stan Ionescu voia s'o ia părintelui. Mena era un spaniol căsătorit cu o româncă, pe care l-am cunoscut pe la serbările românești. Luca a fost funcționar la legația română din B.Aires și zicea că a fost consul. N'am auzit niciodată ca preotul Palaghiță să fi avut procese cu ei, și ar fi bine ca dl Costea să spună de ce fel de procese e vorba; ce știu e că părintele cu banii scoși de pe moșie susținea biserica în refugiu, - și pe moșia lui am cunoscut trei români cari n'aveau de lucru și unde locu: erau Aurel Popescu, cu un singur ochi (pe celălalt îl pierduse pe front în Rusia), Conștăntinescu, băiatul unui general din București, și unul Preda, fost în armata națională, azi stabilit în Brazilia pe lângă Santos. Pe când Stan Ionescu, fost avocat al legației germane din București, a dat azil pe moșie inginerului Opran, fost grad 33 în masoneria română, și unui student Andreescu dela Sibiu, care venise clandestin cu un vapor german. Concluzia s'o tragă fiecare.

Și fiind vorba de biserică, voi aminti că părintele în 1949 a fost vizionar, precursor al îmbrățișării dintre Paul VI și patriarhul Atenagora. El i-a propus preotului unit Dan, când acesta a sosit în B. Aires (trimis al Vaticanului, la cererea lui Păpa Emil și Gr. Manoiilescu, pentru uniții de aici, în număr de vreo, cel mult să zic, zece), să officieze împreună în biserică unită, o duminică unul o duminică altul, ca să se mențină unitatea coloniei române; "canoanele Vaticanului nu-mi permit", i-a răspuns preotul Dan. Nu știu dacă aceleași canoane au mai fost valabile la îmbrățișarea dintre Paul VI și Atenagora.

Că nunta inginerului Nicolau s'ar fi făcut, cum afirmă dl Costea, la biserică rusească, nu știu; dar știu că l-am văzut cântând în corul bisericii lui Palaghiță, cum a cântat și în biserică unită, ca și la cea ucraineană ortodoxă, unde preotul bucovinean Ariciuc oficia pentru români, după moartea lui Palaghiță, în limba românească.

Tot fiind vorba de biserică, cred de cuviință să nu trec cu vederea neadevărul susținut de dl Costea despre consulul Virgil Constantinescu. În primul rând, nu fusese consul, ci vice-consul la Paris. Consul fusese unul Torosian, de origine armean pe semne, care s'a întors în țară prin Iunie 1947, când Ana Pauker, ca ministru de Externe, a rechemat în țară pe toți diplomații de dinaintea invaziei. La B. Aires, Virgil Constantinescu lucra în blănuri cu alți macedoneni. Biserica lui Palaghiță n'a fost condusă de Constantinescu, care a prezidat doar alegerile unicului comitet parohial pe care l-a avut acea biserică. Că a fost comunist, cum dl Costea afirmă, nu știu; dar după această regulă de trei simplă, că toți cei ce au servit sub comuniști până la rechemare sau destituire au fost comuniști, Constantinescu și alții cari au reprezentat România în streinătate în timpul scurtei guvernări legionare erau "ipso facto" legionari...

Că prințesa Ileana n'a intrat în biserică ortodoxă a lui Palaghiță și s'a dus la uniți? Păi, căsătorită cu Anton de Habsburg, austriac catolic, era mai aproape de Vatican decât de Constantinopol. Dar Ion Pologa, unit, cânta apostolul în biserică lui Palaghiță și nu se ducea la biserică părintelui Dan, pe care-l acuza că nu prea trăia "cu frica lui Dumnezeu"... Avea dreptate Mânzatu, că bisericile, în loc să-i unească pe români, îi desbină. Re altfel majoritatea covârșitoare a celor ce mergeau la biserică unită erau ortodocși. Cred că se duceau acolo mai mult din comoditate, căci serviciul divin se oficia pe la 12 (iar duminica lumea doarme mai mult), pe când la cea ortodoxă de pildă, din strada Suipacha, unde oficia pr. Ariciuc în română, serviciul începea la 9 dimineața. Scrisoarea celor "27 capi de familie" către Episcopia română din Detroit, în care se plâng că n'au preot pe plac, - stilul ei prea "ardelenesc" ("Vă rugăm deci să binevoiți a ne îndruma ce trebuie pentru a căpăta un preot", etc.), indică singur pe ticluitoare, a cărui carte de vizită de altfel e bine cunoscută. Și aș ruga pe dl Costea să publice numele celor 27 capi de familie - căci sunt mai mult ca sigur că nici atunci când preotul Ușeriu a deschis biserică ortodoxă în strada Billinghamst, la Toculescu, niciunul din acei "27 capi de familie" n'a cercetat acea biserică. Și doară preotului Ușeriu nu i se mai poate reproșa lipsa "fricii de Dumnezeu".

După toate acestea, trebuie să-i dau dreptate și dlui Costea. E singura dată când nu dă cu reteveul în apă: atunci când afirmă că Palaghiță a tipărit cartea la un evreu. A făcut întâmplarea ca un evreu, strein de neamul nostru, să aibă în tipografie și litere românești. Deci totul era condiționat de litere - și nu de origina etnică. Dacă tipografia o avea un armean, un grec, ori țigan de pildă, sigur că Palaghiță o tipărea la el.

Să nu creadă cineva care citește aceste rânduri că eu aș lua apărarea preotului Palaghiță, ori că l-aș considera ca pe un "rupt din rai". Ceea ce m'a determinat să răspund dlui Costea e faptul că el cade în aceeași ispită ca Palaghiță și că a amânat 21 de ani răspunsul. De ce dl Costea n'a venit în Argentina până ce trăia Palaghiță și să-i ceară socoteală, ca între doi moldoveni? Normal și logic să-i replici cuiva imediat și răspicat, cu tot curajul și nu pândit la coticătură. Ori se aștepta ca Cârneață ori Papanace să-și ardă degetele scoțându-i castanele din foc! Partea vulnerabilă a cărții lui Palaghiță e graba de a o scrie, sursa de informație a fost deci deficientă. El nu și-a verificat informațiile. S'a grăbit să scrie, având poate presentimentul morții apropiate. Cu un an înainte de a muri, și când nimeni nu bănuia că moartea-i stă la pândă, ni-a spus: "Domnule Izverniceanu, pe-aici o să ne cuibărim noi!". A murit de cancer la ficat - și în adevăr că s'a cuibărit în cimitirul Chacarita din Buenos Aires.

Dl Gh. Costea, ca apartenent al unei grupări politice, trebuia și are datoria de a cunoaște mai bine anumiți termeni ai vocabularului politic. Mă limitez la termenul de "disident". După părerea dlui Costea, dacă cineva nu recunoaște ca "șef" aceeași persoană pe care o recunoaște dându-l, e disident. Disident înseamnă însă cu totul altceva. Disidență înseamnă ruperea unei organizații pe chestiuni de principii și nu de ambiții personale. Or, în cazul Mișcării Legionare nu se poate vorbi de diferență de principii, ci pur și simplu de ambiția personală, și nimic justificată, a câtorva. Cei ce nu mai cred în șef, nu s'au abătut delă linia sau ideea concepută de creatorul ei. N'au format altă Mișcare, ci au refuzat încrederea persoanei pe care n'o cred capabilă să ducă mai departe ideea, rămasă orfană odată cu dispariția creatorului ei. Ce reproșez eu acestora, cari mai sunt încă în viață, e că au dat prea multă importanță persoanei în care nu mai cred. Prin diferite atacuri, orale sau scrise, au menținut un fel de agitație care făcea din cel atacat ori părăsit nu un presupus culpabil, ci o victimă. Cu alte cuvinte au adus apă la moara "părăsitului", contribuind în consecință ca moara să-i măcine. Nu mă aventurez să dau cifre, dar, după părerea mea, din totalitatea legionarilor din exil, majoritatea covârșitoare nu aparține niciunei grupări, ori vreunui șef. De altfel, unul singur se crede a fi "șef". Toți sunt legionari, unii mai buni alții mai puțin buni, așa cum tăvălugul timpului a trecut peste ei în decursul acestor 30 de ani de exil, unde destinul ne-a aruncat, și nu puțini dintre noi am fost obligați să trăim în medii vitrege și să facem față unor circumstanțe pe care nu eram pregătiți să le înfruntăm, dar la care până în cele din urmă ne-am adaptat. Nimeni în exil nu a dat declarații de renunțare la crezul lui. Cei cari nu mai credeau în idee s'au îndepărtat, au dispărut în masa pestriță a neantului. Dar acei cari s'au depărtat de un "șef", l-au părăsit ne mai crezând în calitățile lui ca atare; nu s'au lepădat de crez, de idee, ca să devină "disidenți", cum dl Costea afirmă. Eu cred că niciodată nu este bine ca cineva să se atașeze de o persoană care reprezintă o idee, ci de ideea însăși. Omul e supus prefacerilor timpului, e schimbător; ideea, permanentă. Un om sau o generație servește ideea cât e de acord cu scopul care a determinat-o; când ~~xxx~~ nu mai poate, nu se mai simte capabil, renunță singur, se elimină prin înseși faptele lui, dar ideea își urmează drumul, dacă e bună; dacă-i rea dispare, se uită, se abandonează.

Multă cerneală și hârtie s'au irosit pe seama așa zisei "rebeliuni" din Ianuarie 1941. Că a făcut-o cutare sau cutare, că a dat ordin cutare, sau a început-o din proprie inițiativă. Și totuși nu s'a lămurit nimic, e un fel de labirint al regelui Minos din Creta, unde te pierzi. Rebeliunea a fost un moment de nebunie, la care am participat toți cei ce ne simțeam legionari. Prin lipsa noastră de maturitate ne-am tăiat craca de sub picioare. Ne costase atâta sânge ca să ajungem la o fărâmitură de guvern, să gustăm din beția "puterii", ca pe urmă să ne coste mai mult sânge și alte suferințe ca să ne debarasăm de ea.

Să comparăm rebeliunea cu două contrarevoluții de mai târziu: a generalului Carlos Onganía în Argentina și a colonelului Papadópulos în Grecia. Ambii erau la putere, indirect, ori dispuneau de facilitatea manevrei. În calitate de comandant suprem al armatei, Onganía era de fapt președintele republicii, având ca paravan pe José Guido. El a dat lovitura înaintea altei fracțiuni militare, care voia să scoată pe Guido dela putere. Papadópulos a dat lovitura altei fracțiuni militare, care avea pe regele Constantin în frunte, fiind deci la putere; grupul lui Papadópulos a câștigat partida, iar regele a luat drumul exilului. Deci a câștigat partida, în ambele cazuri, cel ce avea de partea sa forța armată. Ceea ce s'a întâmplat și cu rebeliunea noastră. Antonescu avea de partea sa forța armată, - iar noi legionarii, pierzând, cari au putut au luat drumul exilului, iar ceilalți au înfundat pușcăriile, așteptând cu mare nerăbdare "reeducarea" dela Aiud și Gherla.

Mircea Izverniceanu

BUTUCII de Radu Gyr

Pe scocuri care vâjâie și tună
s'au năpustit cu muget de boiri
și-acum în vaiet lung și troznituri
se prăvălesc pe-un fund de văgăună.

În ceafă cu țapine și securi
gem despuiți de-o ultimă furtună...
O, cum foșneau sub viscole de lună,
pe creste, sus, pe când erau păduri.

Dar parcă tot mai fluieră mierloii,
sau curge vântu'n pieptul lor flământ
de ropotele grindinii și ploii...

Și cum pornește spre joagă, rând pe rând,
butucii, goi de coajă, par strigoii
pădurilor care-au murit cântând.

VASILE POSTEUCĂ, POET ȘI LUPTĂTOR ROMÂN

"Revista "Vatra", în numărul 124 a pus la loc de cinste și pentru vejnicie numele poetului Vasile Posteucă, decedat recent, trecându-l în calendarul nostru național: "10 Septembrie 1912: Se naște, în Stănești (Bucovina), Vasile Posteucă, poet și luptător".

Când citeșc numele comunei Stănești, mi se strânge inima de durere și tristețe, iar ochii mi se umplu de lacrimi, deoarece numai la 7 kilometri departe se află și comuna mea Tereblecea, care împreună cu Bucovina de Nord zace astăzi sub cizma roșie a imperialismului rusesc. Între comuna Stănești și Tereblecea se găsește ~~xxxxxxxxxxxxx~~ pădurea Tereblecei, care este o continuare a Codrului Cozmin. În această pădure și pe un vârf de deal arcașii lui Ștefan cel Mare au rădicat o cetate de apărare contra puhoaielor năvălitoare barbare ce invadau din Nord și Răsărit, prădând-o, Țara de Sus, după care fapt se retrăgeau la bârlogul lor de dincolo de Nistru. După ce Bucovina a devenit liberă, 1918, această cetate a fost mereu vizitată de tineretul studențesc român. Astăzi, când acest pământ românesc este din nou invadat de hoardele dușmane, poetul Vasile Posteucă a plâns mereu după acest pământ sfânt, cu mănăstiri și păduri mari de brad și fag. Ca nimeni altul, el a întruchipat durerea Bucovinei subjugate și oprimate. Versurile lui au tăiat în stânca rece a vejnicii, imprimând lacrimile unui popor încătușat și plânsul Bucovinei ce geme astăzi sub călcâiul moscovit.

După cum mi-a scris și D-na Zamfira Posteucă: "Dragă Domnule Nimigeanu, frumoase meleaguri! am lăsat noi acolo! Aicea, în America, departe de Bucovina, și când Vasile îmi cântă din fluer, gândurile mele se întorc pe drumurile îndepărtate ale copilăriei, pe șoseaua județeană Stănești-Tereblecea, unde ciripeau mii de pasări și se desmierdau câprioarele sălbatice". Astăzi acest pământ românesc ca și în timpul lui Ștefan cel Mare este invadat de hoardele dușmane, cu deosebirea că în acel timp ele erau aruncate peste hotare, astăzi pradă neconținut și sugrumă conștiința națională și creștină.

În comuna Tereblecea, înainte de 1945 se găseau trei biserici, dușmanii lui Cristos au dărâmat pe una, iar cărămizile le-au vândut; la a doua biserică i-au luat crucile de pe turnuri, transformând-o într'un magazin de colhoz! A treia a răma nedărâmată, însă funcția ei de focar românesc și creștin a fost stinsă, credincioșii nu au dreptul de a trage clopotele, iar parohiile sunt lăsate fără păstor sufletesc. În Tereblecea e un preot, fost cantor bisericesc, el are 6 copii și deci obligat să lucreze la colhoz, n'are cum să-și mai îndeplinească obligațiile lui spirituale și creștine față de credincioși. Autoritățile rusești i-au luat vaca pentru că nu și-a îndeplinit norma de muncă la colhoz, iar în momentul de față trăiește din munca credincioșilor.

Asta nu este un caz izolat, dimpotrivă se duce o campanie de distrugere a elementului românesc, deportând sute de mii de români în Siberia, după cum am arătat eu în cartea mea "Însemnările unui țăran deportat din Bucovina", fiind supuși la munci grele și un regim inuman, cu scopul de a distruge pentru totdeauna elementul românesc din Bucovina. În 1970 s'a întors din Siberia o româncă care a fost deportată în 1940 împreună cu soțul ei și cu sute de mii de oameni. După spusele ei, soțul ei a murit în Siberia. Ea s'a recăsătorit în Siberia cu un neamț, după un timp a murit și neamțul, însă cu neamțul a avut un băiat, băiatul avea acum 12 ani. În 1970 s'a întors cu băiatul în Tereblecea, însă nu a fost primită de comuniștii ruși, deoarece înainte de deportare fuseseră gospodari buni. Neavând încotro, și-a botezat băiatul și s'a întors din nou în Siberia. Ajunși acolo, au fost interogați de miliție, unde s'au scăpat și băiatul a spus că el a fost botezat. Pentru acest fapt ea a fost condamnată la 2 ani de zile închisoare. Numele acestei femei este Norța Nimigeanu.

Este fără îndoială că încetul cu încetul rușii vor distruge complect religia din Bucovina, așa cum au făcut în Rusia, mai întâi au distrus bisericile, pe care le-au prefăcut în grajduri de vite, săli de cinema, școli pentru securitate. Poetul Vasile Posteucă, conștient de valul nenorocirilor ce s'au abătut asupra Bucovinei și Basarabiei, a plâns aceste dureri în poeziile lui, rugându-se lui Dumnezeu să scape Bucovina și Basarabia de sub jugul comunist.

Dumnezeu să-l ierte - și să-i așeze sufletul în rândurile marilor luptători pentru dreptate! Noi, românii din exil, am pierdut un mare om și bun român. Scriind aceste rânduri nu mi s'au uscat ochii de lacrimi vărsate după pierderea acestui iubit luptător.

Dumitru Nimigeanu

&& Reprezentanții ai țărilor robite -pentru români: Filiti, Korne, Damian- au trimis tuturor delegaților la conferința din Helsinki următorul text:

Stimate Domn, Conferința privind Securitatea Europeană are o importanță capitală pentru întreaga Europă. Inițiativa sovietică tinzând către reunirea acestei conferințe, a fost de totdeauna legată de ideea constituirii unor mecanisme internaționale care să legitimeze intervențiile permanente ale URSSului în toate problemele continentului. La această conferință, popoarele cărora aparținem nu se pot face auzite. Cei ce vorbesc în numele lor sunt acei cari, prin mijlaciile nelegitime și arbitrare, le impun condiții de viață neomenești. A consacra situația actuală, a cauționa aceste regimuri, nu le poate face viabile, atâta timp cât sute de milioane de ființe sunt lipsite de drepturile lor de oameni și de cetățeni. Lupta lor pentru libertate nu cunoaște răgaz (București, 1945, Berlin 1953, Poznań și Budapesta 1956, Kula 1957, Novotcherkassk 1962, Belgrad Iunie 1968, Praga August 1968, Gdansk 1970, Kaunas 1972...).

Conferința nu poate să nesocotească acest lucru. Repetarea acordurilor de la Yalta ar sili popoarele noastre să-și caute salvarea în violența disperării. Cu riscul de a lăsa să treacă ultima șansă a unei evoluții pașnice, Conferința trebuie să impună respectarea principiilor Declarației Universale a Drepturilor Omului, în speță:

- libertatea de mișcare și exprimare pentru fiecare persoană; desființarea lagărelor și oprirea arestărilor sau tratamentelor psihiatrice față de opozanți;
- legalitatea trebuie să pună capăt arbitrariului în toată Europa;
- reciprocitatea în raporturile dintre State pentru ca, în afară de mărfuri, persoanele și ideile să poată circula fără obstacol, în ambele sensuri, de la un capăt al continentului la celălalt;
- autodeterminarea care să permită fiecărui popor să-și determine hotarele și instituțiile;
- neamestecul forțelor străine în afacerile interne ale unei țări.

Pacea va fi trainică numai când pe aceste principii se va constitui o Europă a popoarelor libere. În calitate de europeni suntem cu toții solidari. Aceasta e rațiunea Conferinței și acestei scrisori. Cu ocazia negocierilor la care veți participa, vă rugăm să apărați nu numai interesele țării voastre, ci și pe ale popoarelor reduse la tăcere. Este în joc soarta comună.

&& Constituția sovietică -cași a lui Ceaușescu de altfel- e plină de cele mai mari libertăți. "Catacombes", însă, ne arată unul din nerănumăratele cazuri în care omul, pentru simplul fapt de a fi voit să rămână credincios convingerilor sale creștine, și-a petrecut mai toată viața în închisori. Iată cum s'au scurs 33 de ani din viața unui episcop ru: 33 de luni, în serviciul diecezei; 33 de luni, liber, dar fără drept de a sluji; 76 de luni, în exil; 254 luni, la muncă silnică!

&& Afirmă mitropolitul Nicolae Mladin al Ardealului, în "Tribuna" minciunii (1 Februarie), că "avem mândria de a fi liberi și o țară și o Biserică": ar fi să credem că așa de liberă e țara, cât e și biserica... Dar înalt Prea Sfinția Sa vorbește serios: cum s'ar putea coborî un înalt ierarh al Bisericii la o așa de josnică minciună?...

&& În "România liberă" vedem o poză a lui Ceaușescu în Pakistan, ținându-și mâinile protector pe umerii a doi copii. Unul dintre ei e foarte rezervat: să fi auzit el de mii de copii din România, rămași orfani pe urma "protectorului"?...

&& O foaie din America publică scrisoarea unui cititor din Elveția, care se arată entuziasmat de zilele petrecute, în toamnă, la Freiburg. Motivul entuziasmului nu-i cu limezime arătat: căci ocazionalul corespondent, după ce se desfăta la luminoasele manifestări ale d-lui Mihăilescu, mergea să-și continue buna dispoziție la restaurantul Resereului, deschis în aceleași zile cu lăutari, mititei, țuică și alte entuziasmante chestii; și atunci, ce l-o fi însuflețit în așa grad, de nu și-a mai putut stăpâni plaivasul? Cultura conului Virgil? Bucătarii lui Ceaușescu? Sau, incapabil cumva să... discearnă, le-a băgat în același sac...

&& "Scânteia" ne asigură că "România acordă întregul sprijin luptei popoarelor aflate încă sub jugul colonial": să fie asta un discret îndemn la răsmeriță în țară?...

&& În lista bisericilor distruse în Rusia, almanahul publicației "Catacombes" arată câteva și în Basarabia: 5 în regiunea Lipcani și una la Ismail.

DIN ZIARE, CĂRȚI, REVISTE

* François de Romainville, "EXIL ET LIBERTE", Scrisoare către cititori:

După al doilea război mondial, zeci de conflicte armate au izbucnit. Nu numai că n'a încetat războiul, dar o nouă conflagrație mondială ne amenință. Cine sunt instigatorii? Peste tot și mereu potențaii Moscovei și Pekingului. Faza inițială e lupta pe planul psihologic. Imperialismul roșu începe prin ațâțarea urilor, provocarea de turburări, aprinderea războaielor civile care să-i permită a interveni militărește ajutând pretenziile mișcări de "liberare". Simultan subversiunea tinde să rupă rezistența țărilor libere acreditând ideea unui comunism "cu chip uman", unei "coexistențe pașnice", când Rusia dispune de cel mai formidabil armament din lume. Această acțiune de desagregare a dat, din păcate, neliniștitoare rezultate. Niciodată ora n'a fost așa de gravă!

Or, cincizeci de ani de experiență au demonstrat că regimurile comuniste nu reușesc să se impună populațiilor pe care le oprină: acestea le suferă ca o groaznică înăbușire. Prin centralismul lor dictatorial, prin tirania lor, ele provoacă sub-producția, corupția, matrapazlăcul, dar și, dar mai ales, sclavia. În Rusia însăși, cu toată persecuția, cu toată teroarea, cele mai înalte conștiințe se ridică împotriva "spălării de creier" și a sistemului concentraționar. Numeroșii martiri ai rezistenței dincolo de blestemata cortină - totodată pe plan politic și religios - atestă cu tărie că toate speranțele rămân permise. Falimentul economic al regimurilor comuniste le obligă să cerșească mereu mai mult grâu și credite la țările libere. Fără complezența - sau iluziile - acestor țări, totalitarismul modern ar fi fost de mult măturat de pe suprafața globului.

* Nixon, discurs la 1 Februarie ("Borghese", 18 Febr. 73): Cât despre amnistie, mi-am arătat deja punctul de vedere. El rămâne exact același. Războiul s'a sfârșit. Mulți americani au plătit un preț scump pentru serviciul adus Țării, unii cu viața, alții ca prizonieri de război chiar 6-7 ani. Acești două milioane și jumătate, pe lângă că au pierdut, natural, doi sau trei ani într-o țară depărtată, au băgat de seamă că acel război nu sta la inima multora din ce se zice că aparțin înaltei societăți, claselor mijlocii și cercurilor intelectuale. Și că nu plăcea nici multora din membrii Parlamentului și mai ales ai Senatului. Dar din ferocitate războiul a avut și sprijinul unei majorități de americani, cu toate că ceilalți repetau zi de zi că era vorba de un război imoral, că americanii n'ar fi trebuit să-l facă și că ar fi fost foarte moral să dezerteze.

Observăm desigur o tendință de a propune o amnistie pentru acele puține sute de fugiți în Canada, în Suedia sau în alte părți, cari au preferat să dezerteze pentru a arăta că moralmente sunt superiori celorlalți. Or, amnistie înseamnă iertare. Nu ne simțim în stare să-i iertăm. Cei ce-au servit, au plătit prețul lor. Cei ce-au desertat, trebuie să-l plătească pe al lor, și prețul nu e o excursie de plăcere cu Corpul Păcii, sau ceva asemănător, cum ni s'a sugerat. Prețul e pedeapsa oricărui criminal care violează legile Statelor Unite. Dacă vor să se întoarcă în patrie, trebuie să-și ispășească pedeapsa. Dacă nu vor să se întoarcă, foarte bine, le urăm să rămână în oricare țară care îi dorește...

* Dr. Traian Isbășescu, în "Arhiva", München, Sept.-Oct. 1972.- Intre Nixon și Brejnev s'a semnat următoarea înțelegere:

- Statelor Unite li se recunoaște dreptul de a-și divulga experiențele de pe lună; rușii se obligă să nu divulge mai departe aceste experiențe;
- Nixon se obligă ca în 6 luni să-și retragă soldații din Vietnam; rușii se obligă să nu împiedice această retragere;
- Statelor Unite li se recunoaște dreptul de a-și distruge superioritatea în armele atomice; rușii se obligă să ajungă ei la această superioritate;
- Rușii se obligă să cumpere dela americani tot ce le trebuie; americanii se obligă să cumpere dela ruși tot ce acestora nu le trebuie;
- Americanii se obligă să acorde rușilor credite; rușii se obligă să accepte aceste credite;
- Americanii se obligă să respecte interesele rusești în aer, pe pământ și pe apă; rușii se obligă să ia notă de interesele americane în aer, pe pământ, pe apă.

* Ieremie Valahul, "Reportaj pe viu", în "Porunca vremii", N.York, Febr. 73.

- Dumnezeu voastră ce ne puteți spune?

- Eu, ce să zic... Aș vrea și eu, dacă s'ar putea, să se repare dușurile, că mereu mă duc acasă murdar și n'am baie. Mă spăl în copăie, zău așa!

Tovarășii din jur râd pe 'nfundate, își dau coate și aprobă totul.

- Înțeleg, cred că se va rezolva și această problemă. Dar referitor la "Mărețul Eveniment"?...

- Nu se rezolvă! N'am eu grija asta! Am ajuns de râsul lumii. Cum mă ridic în ședință, cum îmi zic tovarășii din prezidiu: "Mai stai jos cu dușul tău! De-asta ne arde nouă acum?"

- Și dumneata ce faci?

- Ce să fac, stau jos. Nu v'am spus c'am ajuns de râs?

- Bine, bine... În sfârșit, altcineva. De exemplu, dumneata!

- Eu?! se miră un tânăr cu mustață.

- Da-da! Vino mai aproape. Dumneata ce ai de zis despre "Mărețul Eveniment"?

- Aș avea și eu ceva de zis, dar nu știu dacă...

- Spune, spune tot ce gândești! Hai, fii sincer! Îl încurajă reporterul dela radio, băgându-i un microfon voluminos sub nas și tot învărtind la niște butoane.

- Eu aș zice cu cantina asta. E păcat de Dumnezeu să mâncăm în fiecare zi răcituri. Zicea fostul director că o să facă un fel de restaurant muncitoresc; dar a plecat - și cantina s'a făcut! Unii mai mănâncă ceva gătit de acasă, dar eu n'am familie și...

- Suntem convinși că se va construi o cantină! afirmă nervos reporterul; dar spuneți-mi, nu citiți presa?

- Ne-o citește un sfert de ceas din masa de prânz - zise alt muncitor.

- Și ce puteți spune despre realizări, despre depășiri de plan?

- Auzim și noi că se depășește...

- Dumneavoastră nu depășiți planul? N'aveți sarcini de plan? Acum, în cinstea "Mărețului Eveniment"?...

- Avem! Se poate fără sarcini? Dar una e hârtia cu sarcini - și alta e mașina, care trebuie mereu oprită și reparată.

- Deci, nu prea stați bine cu planul, după câte se pare...

- Planul ca planul, dar ne oprește din salariu! Eu, de pildă, am luat numai 628 lei pe luna trecută. Aștia sunt bani să trăiască o familie cu cinci suflete?...

- În sfârșit, mai sunt unele carențe, dar eu cred că vom lupta cu toții să le lichidăm! zise reporterul agitat, tot cătând pe cineva nimerit pentru emisiunea lui și, zărind pe unul roșu în obraz și buclat, înaintă printre oameni spre el:

- Dumneavoastră, cum vă numiți?

- Ilie "heorghe!"

- Muncitor?

- Muncitor! ce altceva?

- Poate vreți să ne spuneți ceva...

- Da, cum să nu? Eu am venit săptămâna trecută din concediu. Nu-l luașem de patru ani, că mereu plecau oamenii din secție și n'avea cine să muncească...

- Ați petrecut bine? Ați avut condiții?

- Da! Eu l-aș fi vrut în Iulie, la mare, dar mi l-au dat în Noembrie. Nu-i nimic, și asta e bine, că s'a brodit să aibă cumnatu-meu nevoie de un meșter la el la cooperativă și am mai câștigat un ban. De, ca omul, știți Dumneavoastră...

- Și acum, ce gânduri vă animă?

- Ce gânduri că am? Să-mi treacă întâi piciorul! și-și ciocăni cu bastonul gipsul dela picior.

- Dar ce s'a întâmplat? se alarmă reporterul; accident de muncă?

- Nu, nici vorbă! Era cât p'aci să mă facă harcea-parcea o mașină din spate. Am căzut din autobuzul uzinei, că stau oamenii ciorchine. Nu-i chip să ajungi înăuntru. Dar am avut noroc! Nu mi-am rupt decât un picior - și am mai stat și patru zile acasă, în concediu medical. Mi-a priit și mie oleacă odihna. Alții...

- Am înțeles, am înțeles! Altceva, vă rog... Cine e la curent cu "Evenimentul" care se apropie? Sau n'ați fost informați?

- Ba am fost - zise cu năduf un muncitor scund; ne-a pus să cumpărăm fiecare niște broșuri.

- Și ce scrie în ele?

- D'apăi, cine știe?...

- Nu le-ați citit?

- Ce să le citești?! Eu, cum ajung acasă, cum cad mort în pat. Ehe, zece-douăsprezece ore de muncă pe zi, nu-i jucărie! I le-am dat lui fiu-meu, dar și el are unele d'alea, de pe la școală. Cică, dacă nu dă banii pe ele, nu îl mai primește la "dirigenție", și ia absență nemotivată...

Muncitorii, adunați grămadă în jurul reporterului, râd și-l trag de mânecă pe îndrăzneț, dar acesta, tăntoș, vrea să spună tot. Însă reporterul nu-l mai ascultă.

- Tovarășul dela Radio? se vârî prin mulțime un bărbat.

- Da! Ne puteți spune ceva...

- În legătură cu "Mărețul Eveniment"? O, desigur! Uzina noastră, ca un tot unitar, și-a propus să realizeze o producție globală, de peste 20%, și economii în valoare de peste 16.000.000 lei, iar "cincinalul" de patru ani și jumătate îl vom înfăptui în patru ani și trei luni. Inscriindu-ne în elanul general, cu entuziasmul care vibrează în inimile noastre, ale oamenilor muncii, și animați de înțeleptele directive ale conducerii superioare, noi întâmpinăm "Glorioasa Aniversare" a Republicii cu alte noi succese de prestigiu! Astfel...

- Spuneți, vă rog, ascultătorilor noștri, cum vă numiți?

- Ghebu Costică.

- Lucrați în uzină?

- Da!

- Ce anume?

- Sunt secretarul Organizației de Bază de partid.

- Așadar, stimați ascultători, un om al uzinei ne relatează, cu legitimă mândrie, despre frumoasele gânduri și simțăminte, care animă muncitorii din această mare unitate socialistă. Continuați, vă rog! - Și tovarășul Ghibu Costică continuă, scoțându-și și o agendă din buzunar. Muncitorii îl ascultau cu gura căscată, într-o liniște de s'ar fi putut auzi și vibrarea entuziasmului din inimi; dar nu se auzea decât vocea secretarului de partid...

CE-A MAI RĂMAS de Tudor Arghezi

Mușița, musca, viermele limbut
L-au murdărit cu cât sânge-au băut
Fălindu-se cu ghiersul și scriptura.
Unde vi-i slava, unde vă e gura?

Mai știe cineva că'n neamul lor
Limbricul cu hrisoave era nemuritor?

Și că din fugă, clipa, seminția,
Și-au luat tovarăș toată veșnicia?

Stăpâne prea slăvit, isteț ori prost
Ce-a mai rămas din cât ai fost?

Și'n care drojdii siderale
Zac semnele puterniciei tale?

&& Ceaușescu a împlinit, la 26 Ianuarie, 55 de ani. Cu această ocazie i-au trimis felicitări Consiliul de Stat, prezidat de Ceaușescu, Comitetul Central al partidului, prezidat de Ceaușescu, etc. Nu se poate spune că nu-i popular...

&& "Acțiunea Românească" face, în numărul pe Decembrie, un "omagiu postum" lui Viorel Tilea. Și, respectuos de cunoscutul dicton latin, îi "zice" doar de bine. În cele vreo 30 de rânduri, niciun cuvântel de faptul că răposatul a sabotat, dela radio Londra, războiul de întregire a Țării și de nimicire a bolșevismului. Și rezultatul sabotărilor, al ajutoarelor, al conspirației subterane, a fost că rușii s'au făcut stăpâni, între altele, pe jumătate Europă. Dar Tilea, cu toate că "triumfase", aici acum nu s'a întors în România, ci a așteptat ca, întâi, "să fie scoși Rușii din țară". De cine să fie scoși, când el a făcut tot ce-a putut pentru dezarmarea sufletească a celor ce voiau să-i împingă cât mai spre fundul Asiei?.. Ne mirăm, numai, că aceste lucruri dl Cârjă pare a nu prea le cunoaște...

&& Calendarul "Credința" publică un fel de calendar național, plin de "date memorabile": ziua numelui P.S. Victorin, alegerea de episcop a P.S. Victorin, ziua de naștere a P.S. Victorin, intronizarea P.S. Victorin, etc., toate interesând în cel mai înalt grad toată suflarea românească. Dar data cea mai "memorabilă" este desigur cea de 10 Noembrie 1503, când s'ar fi terminat de tipărit "Biblia lui Șerban"; scutind astfel de multă bătaie de cap pe Domnitorul care avea să moară peste 180 de ani. Se pare că s'a tipărit pe credit, căci știrea precizează că "cheltuiala" a suportat-o, peste vreo două veacuri, Constantin Brâncoveanu...

&& Autoritățile mai multor orașe din Țară au organizat, în Decembrie, manifestări cu prilejul "zilei drepturilor omului". Și credem că participanții au bătut destul de serios șeaua, în speranța c'or pricepe și iepele dela guvern nevoia de a acorda bieților români măcar drepturile canibalilor din Africa...

&& "Academicianul" Ceaușescu consideră, articulând ca "Bire", că "orice acțiune de represiune împotriva luptătorilor pentru libertate și independență națională... sunt contrare cauzei eliberării naționale a popoarelor". Și atunci, de ce a asasinat atâta floare românească, care nu dorea altceva decât libertate și independență?

MEA CULPA

În ziarul "Die Zeit" din 29 Septembrie 1972 a apărut un articol al lui Paul Goma, intitulat "Zensur, Selbstzensur, Para-Literatur", pe care-l găsim publicat în românește în revista "Limite", numărul 11, din Decembrie 1972.

Vorbind de cenzură și autocenzură, scriitorul român arată cum s'a ajuns la o paraliteratură: "cuvinte tipărite cu voie dela poliție, literatură "amabilă" -- care nu spune nimic despre nimic și care se publică în tiraje enorme, pentru că cenzurii îi convine să se trângănească, dar să nu se spună adevărul". Goma își încheie astfel articolul: "numai că există cineva, care nu se lasă înșelat: cititorul. Care știe să deosebească adevărul de minciună (chiar parțial...). Și care așteaptă răbdător ca scriitorul, care atâta vreme l-a mințit și l-a împroșcat cu apă de trandafiri, să se reabiliteze. Și nu se va putea reabilita "colaborând" cu cenzura. Pentru că cenzura, această mașină de interzis, nu este doar dușmanul de moarte al scriitorului, al literaturii. Ci, mai ales, dușmanul adevărului".

Dacă-i drept că cititorul nu se lasă înșelat, tot atât de adevărat este, însă, că reabilitarea de care vorbește Goma nu-l va absolvi pe scriitor de vina de "a-l fi mințit și împroșcat pe cititor cu apă de trandafiri". În acest sens vorbesc și versurile poetului basarabean Andrei Lupan, scrise în 1956 (vezi Klaus Heitmann: "Menschliche Sprache und Literatur in Bessarabien und Transnistrien, in "Zeitschrift für Romanische Philologie", Band 81, Heft I/II - 1965):

Mea culpa

Îs vinovat pentru tributul
Ce l-am plătit la nătărăi,
C'o stihuire mai limbută
Și c'un glosar ștampat de ei...

Când am bătut timid măsura,
În tactul strâmb al drâmbei lor,

Când am stălcit literatura
Și l-am jignit pe cititor.

Rușinea asta arsătoare,
La ce-aș ascunde-o în deget?
Chiar dacă toți mi-or da iertare,
Eu unul nu pot să mi-o iert.

Pentru cititor, scriitorii se împart în mai multe categorii:

- unii cari, înfruntând orice riscuri, continuă să aștearnă adevărul pe hârtie;
- alții cari -mai prudenți, dar tot atât de conștienți de misiunea lor ca scriitori- renunță să mai publice ceva și manuscrisele lor rămân să zacă prin cine știe ce sertare, până va sosi timpul să vadă lumina zilei;
- alții cari, sub amenințări și torturi, se văd nevoiți a scrie în spiritul impus de regim, pentru a putea supraviețui;
- și în sfârșit o ultimă categorie, oportuniștii, cari, din proprie inițiativă, sunt dispuși să cânte în struna nătărăilor.

Se înțelege dela sine că cei din primele trei categorii n'au nevoie de reabilitare. Iar cei din ultima categorie, chiar de vor încerca să se disculpe, nu vor reuși să se ridice de pe treapta decăderii.

Nu e de prisos, poate, să amintesc aici de articolul "Pe ultima treaptă", publicat în "Cuget românesc" (anul 5, 1955/56, pag. 11, Buenos Aires). În acest articol, în care se ridică împotriva aceluia "erudit serios care a fost cândva Emil Petrovici", Herescu scria cuprins de o întristare vecină cu desnadejdea: "Ceea ce face în mod normal, la Moscova, un învățat care-și dă osteneala să fie vrednic de acest nume, n'are curajul să facă, la București, un lingvist (E. Petrovici), care renunță, cu inimă ușoară, la drepturile cele mai elementare ale omului de știință... Este ultima treaptă a decăderii. Harta limbii române, prezentată corect la Moscova și deformată la București; operele de lingvistică românească, citate cu grijă de învățați ruși și ignorate, în dispreț al adevărului, de învățați români. Se poate schișa chipul o mai mare nevrednicie?"

Marcel Nicolau

&& "Scânteia" stăruie ca "poporul Zimbabwe să-și hotărască viitorul în alegeri libere". Dacă de "zimbabwe" n'a auzit nimeni, noi cunoaștem în schimb un alt popor, cu glorios trecut istoric, care de trei decenii răsnește după "alegeri libere": o fi știind "Scânteia" de cine e vorba?...

&& Se întrebă Geo Bogza, în "Contemporanul": "Ce fel de intelectuali români vor sta față în față cu intelectualii celorlalte neamuri, în deceniile ce vin, așa cum au știut să stea, în trecuta jumătate de secol, cei trei cari au ținut îndoliată, timp de o săptămână, poarta Academiei?" - Preocuparea ni se pare neîntemeiată: școlile "partidului" n'au dat parcă, și ele, "intelectuali"?...

DORURI ȘI NECAZURI

N.- Elveția: Anul nou cu sănătate și mai mult noroc! Dă Doamne să ne întoarcem pe muscelele noastre, în Patria liberată. De pe Argeș și Muscel sosesc invitații: vor să-mi arate ce schimbări importante, clădiri înalte, etc. Le răspund că nu contează pentru noi etajele, ci numai lumina de bucurie din ochii omului...

N.- Australia: Sănătate, bucurie, și biruință Neamului înfrânt de păgâni!

H.- Canada: Belșug și noroc în toate, cu eliberarea Neamului și reîntregirea Țării; iar "Vetrei", grabnic drum spre București, cu apariția zilnică în tipografia "Scânteii"...

M.- Franța: Zilele trecute, când s'a anunțat sucombarea celei mai mari reviste din lume, nevasta a făcut o reflecție semnificativă: Păi Vatra e mai tare decât Life! Abia acum pricep eu lucrăturile "camarazilor" din Freiburg, cu toate că mă întreb: de unde dracu atâta bănet? N'o fi el, Ceaușul, străin de treaba asta...

Plecarea lui Posteuca m'a întristat în așa măsură, că am pus la îndoială cuvântul unui camarad din Canada ce mi-a anunțat-o. A trebuit să vină Vatra ca să întărească vestea. E dureros când trebuie să pleci în puterea vârstei, dar așa e viața. Fericiți în napoleonii, care se cred veșnici! După părerea mea, Posteuca e, după Cotruș, cel mai mare poet al exilului.

I.- Franța: Am fost adânc mișcată de moartea poetului Posteuca. Ne scriam fără să ne cunoaștem și-mi dădea numai sfaturi bune. Prin revista dvs minunată am aflat acum și aceasta. Este o mare pierdere!

V.- Statele Unite: Am fost la înmormântarea lui Vasile, lume multă și aleasă. Chiar dușmanii lui au venit să-i dea ultimul salut. A fost o îngropăciune cu li preoți, Maica Alexandra în fruntea cortegiului, Vlădica Trifa a vorbit frumos.

B.- Statele Unite: Ceea ce ne ține pe noi legați e mult mai mult decât ce ne desparte. Un exemplu a fost cu boala camaradului Posteuca, au ieșit camarazii și prietenii ca din pământ ca să-l ajute, dar nu mai era nimic de făcut. A fost înmormântat la Vatra Românească, iar ziarele au scris că a avut înmormântare de rege...

S.- Argentina: Posteuca a avut o înmormântare impunătoare și legionară. Și-au dat întâlnire acolo ai noștri dela Chicago, Detroit, Hamilton, Toronto, Montreal. Am pierdut un element de valoare greu de înlocuit. Aici am avut norocul să avem de sărbători pe pr. Ușeriu, venit pentru o lună cu d-na preoteasă. Ne-a făcut slujbă de Crăciun, Anul Nou și Bobotează aici în parohia pr. Pașaghiță.

C.- România: Dacă fratele meu, care e prietenul tău, ar fi rămas aici, era să fie împușcat. Eu am rămas, căci cineva trebuia să aibă grijă de părinți. Au murit în brațele mele, dar sunt fericit că fratele meu trăiește. Acești nefericiți de comuniști au exterminat trei generații din cei mai buni români, dar nu au soluționat nicio problemă. Toți trăim din ce furăm, salariile nu ajung pentru nimic. Cei mai mari dușmani ai regimului de aici nu sunt nici americanii nici rușii, ci "garda". Au exterminat destui, dar ideile nu le pot omorî, și asta-i sperie...

P.- Argentina: La Caracas am dat peste un simist, și când i-am spus de rostul adunării dela Erding a sărit în picioare și a început să tune și să fulgere contra "trădătorilor": el "merge cu Sima până la moarte". Bine de Sima că mai sunt proști pe lume, nu e numai el singur. I-am spus toate noutățile rele pentru șeful lui; nu știuse nimic și nu-i venea a crede, totuși a înghițit. Tot acolo am descoperit un preot de pe valea Buzăului, se cheamă Const. Popa-Zicea că e "misionar". Eu l-am mirosit că e în misiune dela partid. Zicea că nu. Bine, dar atunci de ce nu treci alături de noi? ca Braga, de exemplu? Și... cu ce trăiești? nu cumva din plicul dela Legație?... La a doua trecere a mea prin Caracas, am aflat că plecase spre România - și că "popa Costică" e maior de securitate, cu școală la Otopeni...

G.- Grecia: Mi se scrie din Argentina că Posteuca, cu "testamentul" său, "a răcut-o de oale". Faptul m'a surprins și pe mine: oare poetul, cu sensibilitatea lui, să nu fi captat că H.S., prin faptele lui, s'a pus total la antipodul învățăturii legionare? Fapt e că și formula de după debarcarea lui a fost statică, n'au știut să speculeze momentul când grosul legionarimii îl părăsise cu desgust. Acum, după Erding, rezultatul va fi același, și cauzele bineînțeles. Iartă-mă, dar îmi exprim și eu umila mea părere, o fac numai din dragoste, și din convingerea că Mișcarea e un patrimoniu al Neamului din care și eu fac parte. Am impresia că mulți camarazi n'au înțeles bine chemarea Căpitanului. Inginerul Clime spunea că-i greu să fii legionar; poți să ai grad, să fi avut funcții, dacă n'ai dragoste la ce folosește? Bine ar fi dacă ați întreprinde o acțiune de regroupare a tot ce a mai rămas bun și curat, mai ales pentru ancorarea elementelor ce vin din țară cu dor de luptă. Mulți așteaptă o primenire, păcat că ne omorâ distanțele...

P.- Statele Unite: Din recenta călătorie am reținut în deosebi o părere aproape unanimă asupra necesității urgente de a se constitui în exil un front unitar de luptă contra comuniștilor din țară. În special cei nou veniți nu pot înțelege și admite fragmentarea actuală a exilului în grupuri disperate, care luptă fiecare separat împotriva unui dușman comun. Desigur, aceste păreri vin dela "popor", adică dela tot felul de oameni, cu pregătire mai înaltă sau mai modestă. Rămâne ca "leaderii" actuali să găsească formula și mijloacele pentru unificarea luptei. Dacă nu vor face-o, riscă să rămână izolați de masa celor mulți și, fiecare în turnul său de fildeș, să devină o ficțiune, cu fața la trecut, întorcând spatele realităților prezente și viitoare. Am stat de vorbă și cu unii din acești "leaderi", dar impresia mea e că sunt legați prea mult de convingerile lor ideologice și politice, ca să se poată ridica până la sinteza supremă a luptei de azi: Un singur dușman, un singur front de luptă! Cum realitatea e totdeauna mai puternică decât intențiile bune, dar nepractice, sper că nu va trece mult timp până când și cei mai refractari vor vedea care este adevărata soluție...

D.- Mexico: V'am trimis pentru acest an 20 de dolari, în speranța că și o sumă mai mică poate folosi... Situația e tristă. Văd cum unul câte unul se bagă la fund: sau au obosit pe poziție, sau vor să se "aranjeze", cel puțin printr-o poziție pasivă. Cei mai mulți din noii veniți vor să recupereze în cel mai scurt timp tot ce cred că au răbdat până acum; sunt posedați de ideea de a trăi cât mai bine și de a pune mâna cât mai repede pe cât mai multe din avantajele oferite de societatea asta îmbuibată. Mi-am închipuit că ei, având experiența durerii din țară, vor face față la inamic; până acum însă nu am cunoscut niciunul care în mod serios să se ocupe de problema țării, în afară de neamurile rămase acolo. Am ajuns la concluzia că suntem un neam de iobagi, cu mare capacitate de a răbda, de a ne adapta oricărei situații, chiar și celei mai nebune, dar nepregătiți pentru o confruntare așa de năpraznică. Facem fiecare pe unde ne aflăm, ce putem, fără speranța de a învinge, ci numai din convingerea că un neam nu poate fi tratat ca niște animale. Protestăm fără speranța de a fi auziți, sau aplaudați, nici măcar de masa la dispoziția satrapilor. De aceea admir și aplaud acțiunea Dvs de a nu ceda baricada și de a nu tăcea în fața acestei trădări a lumii vestice în fața încălcării neamurilor din răsărit de bestia bolșevică. În măsura în care voi putea, voi căuta să vă ajut măcar materialicește.

M.- Chile: Îți trimit două tăieturi din "La Prensa", ca dovadă că n'am uitat de România noastră; și ultimele numere din "Tacna". Nu am depus steagul, care continuă să fluture cu mândrie. Și de-o fi să mergem la moarte, o facem cu distincție și eleganță. Situația aici e grea. S'a produs marea rebeliune a clasei mijlocii, și țara e semiparalizată. Avem baricade pe străzi și mii de deținuți. Armata se pare că s'a solidarizat cu guvernul marxist. Opoziția n'a obținut cele 2/3; dacă armata nu se răscoală, Chile va deveni comunistă. Noi continuăm lupta, nu vrem să părăsim țara: întâmplă-se ce s'o întâmplă. Nefericiții ăștia de comuniști ne pot lua totul, dar nu convingerea că dreptatea era a noastră. Căpitanul avea mai mult dreptate de cât ne închipuim. În fond, problema continuă să fie cea a omului corect, a omului întreg. Când mori cu conștiința împăcată, e mare lucru. Cuvintele și viața Căpitanului m'au mângâiat atâta în aceste oribile zile...

D.- Statele Unite: Se spune că Anania a fost toată viața ateu. A venit în America în sutană, cu alți tovi la fel, și aruncă, cu duhul blândetei, versetele Evangheliei în ochii oamenilor ca să-i orbească. Care or fi pietrele poroase ale lui Anania? Nu s'a pus, între ele, destul mortar cu sângele dela Canal, din toate țenite și lagărele? De ce n'o fi rămas să povăduiască Evanghelia în România?...

M.- Franța: Mi s'a cerut și mie să-mi trimit părerea la Erding. Treaba fiind democratică, mi-a plăcut și, punând mâna pe penă, le-am scris că bine ar fi să se aleagă dintre camarazii mai tineri, de preferință dintre cei ieșiți din închisori, făcându-se astfel o sudură și o continuare; dar s'a preferat baterea pe loc. Mă întreb: fost-a Sima creatorul sistemului brigadiresc? El a existat de când lumea. "Meritul" căișorului e numai că a știut să-l cultive în favorul său și'n detrimentul dobitocilor, iar predispoziția omului, spre rele, a făcut restul. Așa se face că inși ce l-au părăsit pe predestinat n'au avut inima să-și lase acolo și bagajul brigadiresc, ci-l poartă ca talisman, așteptând zile mai norocoase. Inclinația există și'n vremile noastre de glorie, dar era înăbușită de curățenia elitei de atunci. Căpitanul n'a mai avut timp să smulgă toate buruienile din sufletul omului "nou". Iubărețul dela Madrid a speculat, numai, situația... Și, fiindcă ploaia m'a alungat sub portalul PTT-ului, trimit ceva pițule și pentru "Vatra"...

H.- Canada: În 19 și 20 Mai, Centrul cultural din Canada, sub conducerea pr. Nicolae Tudor-Tănase, organizează Congresul limbii române și serbarea de Zece Mai la Kitchener-Berlin, sub patronajul d-lui prof. George Popescu-Boțoșani și cu concursul instituțiilor române. Vor veni români din toată America.

B.- Jugoslavia: Ion Belgea, de care mi-ai scris, era dela Coștei. El și-a dat viața vrând să vadă România condusă numai și numai de adevărați români și să lucească, cum spunea și cântecul, ca soarele sfânt de pe cer; însă visul nu i s'a împlinit că, trădată de un rege mișel, a pierit atunci toată floarea României în frunte cu Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu. Tot în acele momente a fost împușcat, cu Belgea, un alt român de pe la noi, Valeriu Cârdu; pe atunci eram mic, dar îmi aduc aminte de acești oameni.

U.- Statele Unite: Odată cu zilele noastre aprecieri, pentru dârzenia de neasemănat cu care duci, dealungul celor două decenii și mai bine, revista, venim și noi cu ceea ce datorăm. Folosește banii, dar nimic din cele scrise...

M.- România: Vă trimit cu drag acest mărtișor, simbolul Primăverii, care să vă amintească de România, țara unde ai copilărit și sigur că l-ai purtat atunci. Cred că-l veți purta cu drag. Deși mai avem trei săptămâni până la 1 Martie, eu vi-l trimet de acum, să fiu sigur că ajunge până atunci...

DENIE de Radu Gyr

Era și primăvara parcă alta,
curgea și luna altfel pe zăplaz...
Pe-atunci nu ne cioplea, din stânci, cu dalta,
meșterul timp, nici suflet, nici obraz.

N'aveam tăiate'n cremene nici fața,
nici lacrima, nici frunza din cununi.
Mai miroseau a smeură, și viața,
și inimile noastre, a căpșuni.

Pe-atunci purta și vântul flori în chică
și cântecul, pe frunte, prour nou,

și'n fiecare cuib de rândunică
pui de heruvi țâșneau din orice ou.

Căzuți, din rai ori pogorâți din lună,
ne așteptau caișii în pridvor;
mergeam cu ei la denii, împreună,
și ne'nchinam, ca ramurile lor.

Isus venea cu rouă în potire,
priveam adânc în ochii lui adânci,
și înviam din orice răstignire,
când surideam pe crucile de-atunci...

xx Din Banatul înstreinat. Societatea de Limba Română și-a serbat Duminică, 29 Octombrie, în amfiteatrul Școlii Normale din Vârșeț, zece ani de activitate. Corul de fete al acestei școli, dirijat de prof. Coriolan Bugariu, a deschis "desbaterile". A vorbit Aurel Gavrilov, directorul "Libertății" din Panciova, iar scriitorul Ion Bălan, recent titular al premiului "Voivodina", a citit din operele sale. Adunarea a fost salutăată de reprezentanți ai diferitelor instituții culturale. Prof. Radu Flora, care a fost tot timpul președinte al Societății, a propus - și adunarea a admis - noi membri de onoare, din Jugoslavia și România, și a prezentat raportul Comitetului de conducere: între altele, s'au cules până în prezent trei mii de piese folclorice din aproape toate satele bănățene cu populație românească, s'au ținut două simpozioane (la Vârșeț în 1970 și la Panciova în 1972), etc.

Noul comitet de conducere: președinte, prof. Radu Flora; vice, Ion Bălan și prof. Gligor Popi; secretari, Zorica Pancaricean și prof. Ileana Bugariu; casier, Teodor Șandru; membri: Maria Balei, Felicia Petrovici și Lia Magdu.

- Recensământul făcut la 31 Martie 1972 în Jugoslavia a găsit 20.522.972 locuitori. Români, în Banatul înstreinat, ar fi 58.000; "valahi", în jurul Bitoliei, 22.000. În Timoc, nici urmă de român! Și doară, chiar făcând abstracție de cărți, români timoceni găsim în toată Germania, veniți la lucru; vorbesc ca în Oltenia!

- La sfârșitul ultimului război, în satele românești din Banatul înstreinat se găseau 40 de parohii cu 35 de preoți activi. Azi se mai află doar 26 de preoți, dintre cari doar 15 activi, iar 11 pensionați. În legătură cu aceasta citim, în "Credința" din Vârșeț, numărul de Crăciun, o caldă "Chemare la preoție", de pr. Zgârgea.

- Duminică 28 Mai, ziua Înălțării, locuitorii satului Grebenăț (amintit încă din 1391), și-au sărbătorit, pe lângă hramul bisericii, 250 de ani dela zidirea ei (1722), resfințită în 1795. Au participat, la slujbă, preoții Uroș, Zgârgea, Iorga, Jumanca, Tiberiu Șdicu, corurile din Grebenăț și Satu Nou. Apostolul l-a citit, îmbrăcată în port național, fetița Danița Ștefan.

- La 14 Septembrie, de Înălțarea Sfintei Cruci, Români au făcut un pelerinaj la Srediștea Mică (Zărneaura), în frunte cu preoții din Ofcea, Straja, Satu Nou, Alibunar, Sân Ianăș, Mărghița, Râtișor, Jamul Mic, Nicoliniț, Voivodiniț, corurile din Seleuș și Petrovasăla.

&& Părintele protopop D.Em.Popa, singurul preot român ortodox pe întreaga Germanie liberă, pentru refugiați, va face și anul acesta slujba Invierii la Freiburg, cu următorul program: Luni, Marți și Miercuri, 23-25 Aprilie, la ora 7 seara, denii la Peterhofkapelle, în Peterstr.1; Joi și Vineri seara, 26-27 Aprilie, la aceeași oră, denii la biserica din Alten Friedhof (Karlstrasse). Sâmbătă seara, 28 Aprilie, la ora 10, slujba Invierii, urmată de o agapă. Orice compatriot, din orice țară, e binevenit. - Duminică dimineața, 29 Aprilie, liturghia Sf. Paști la Düsseldorf.

&& În August va avea loc la Londra congresul Ligii Mondiale Anticomuniste. Lămuriri se pot cere d-lui Matei Hojbotă -147 George St.-Toronto/Ont.- Canada.

&& La recentul congres, din Roma, al Mișcării Sociale Italiene -care reprezintă Dreapta Italiană, a fost invitat și camaradul Nicolae Constantinescu din Milano, care a și vorbit. Fotografia Căpitanului, enormă, străjuia chiar intrarea.

&& Asociația Românilor din sudul Germaniei a organizat la München, în seara de 2 Februarie, sub patronajul bisericilor ortodoxă și unită, sărbătorirea Unirii Principatelor. Au vorbit prof. Irina Ionescu și Petre-Remus Munteanu. Și-au dat concursul corul misiunii române, grupa de folclor "Croatia, echipa românească de jocuri, soprana Ana Petri (române, arii, cântece populare) și Ilie Vasile (flaut). Un Te Deum a fost oficiat, după Sf. Liturghie, de prot. Popa și mons. Zăpârțan, Duminică dimineața, 4 Februarie. - Sub aceleași auspicii avusese loc serbarea pomului de Crăciun, în seara de 20 Decembrie.

&& Der Süddeutsche din 15 Decembrie semnalează vol. III din "Acta Scientiarum Socialium" (Soc. Acad. Română), oprindu-se mai ales la "Gegenwartsfragen der Rumänischen Landwirtschaft" de Const. Sporea, cu sublinierea că "politicienii apușeni ar avea de învățat de aci și de redus "politica independentă a României" la justa ei proporție".

&& Din inițiativa unui inimos grup de români (Dumitru, Cicală, Zima, etc.), la München a luat ființă "Fondul de ajutor al Românilor din Germania", în scopul social de asistență și ajutor pe bază de reciprocitate.

&& Un popă din America, Slevoacă, trimis acolo în "misiune", a "urmărit cu mare bucurie toate numerele din "Tribuna României". După ce le-am citit -scrie sfinția sa- am dat revistele credincioșilor bisericii mele, care le-au apreciat mult conținutul". Așadar, s'a ajuns și aici: ca otrava dracului să se distribuie chiar în casa Domnului!

&& Epitropia bisericii române din Paris a scos, la 1 Decembrie, o "lămurire", în care arată că pe părintele Boldeanu îl cunoaște "din vremea când, preot-muncitor în Franța, ținea cu brațele lui trudite biserica abandonată de o legăție fără Dumnezeu". Ceeace n'ar fi chiar spre fala zisei epitropii, care prefera să își țină banii la ciorap, lăsând toată greutatea materială a unei întregi parohii pe chinutele brațe ale unui biet preot! Oricum, lămurirea e binevenită: căci noi știam, din alte surse; că părintele Boldeanu, departe de a-și depune truda brațelor în zidurile din Jean de Beauvais, mai primea și vreo 70.000 de franci de pe atunci, ca binemeritat salariu. Ceeace ar explica și posibilitatea ce-a avut-o de a-și agonisi, de bătrânețe, o frumoasă casă la țară, cu grădină și rest.

&& Proclamat "doctor honoris causa" al Universității din București, Ceașescu a spus în cuvântarea sa: "În tot ce voi întreprinde voi fi călăuzit de vrerea poporului meu - și voi face totul ca viața lui să fie tot mai îmbelșugată și fericită. Imi voi consacra toate forțele cauzei socialismului și comunismului". Precum se vede, cu fraza a doua a dăruit complet promisiunea din fraza primă: căci ori te ții de impostura comunistă - și atunci ajungi ca tovarășii din Kremlin, cari, după 50 de ani de stăpânire absolută, sunt nevoiți să ceară demăncare capitaliștilor; ori te ții de "vrerea poporului", care, ca să scape de "cozi", vrea în primul rând pământ! Cât e de îmbelșugată viața în satrapia lui Ceașescu, vedem din aceeași "Scânteia" cu discursul, unde mizeria duce la cererea și oferta celor mai banale articole: plăpumi, saltele, peruci, dulapuri, scaune, perne, căzi...

&& În Germania lucrează peste 2.300.000 muncitori streini; dintre aceștia: 500.000 turci, 472.000 iugoslavi, 422.000 italieni, 270.000 greci, 184.000 spanioli, 63.000 portughezi, 14.000 marocani, 11.000 tunisieni.

&& "Scânteia" anunță cu mare bucurie că "Guinea-Bissau e pe calea independenței": poate sperând că, după toate triburile Africei, va veni în fine și rândul României la independență...

S E M N A L Ă R I

* DORINA IENCIU, Versuri, Paris, 1972. - Domnul Ioan Cușă își continuă meritoria operă editorială, alăturându-se cu generozitate inițiativelor din acest domeniu care încă mai există, înlocuind altele care, cu trecerea anilor, au dispărut (cine-și mai amintește, de pildă, de pionierii "Cărții pribegiei" din Argentina, din anii imediat după război?). Alegerea e fericită și de astă dată: doamna Dorina Ienciu, care publicase și în țară, și pe care o întâlnim tot mai des în revistele exilului, cântă inspirat afectele familiare, natura, divinul de pretutindeni, propriile mutații și incertitudini, arta versului și a expresiei. Tonul e bemolat, cum se cuvine unui gen de poezie care dialoghează cu moartea sau, mai curând, cu învierea, cu "întoarcerea acasă".

* La aniversarea a 20 de ani de părăsire a P.S. Valerian, Românii din America au tipărit un luxos album de peste 100 de pagini, cu puțin text dar multe fotografii din viața lor bisericească, documentând intensă activitate din acest răstimp: clădiri și sfințiri de biserici, câmpuri de vară pentru tineret, serbări, procesiuni, congrese, participări la viața bisericească internațională, vizite pe imensul teritoriu al Eparhiei, de la Atlantic la Pacific și de la granițele Mexicului la ale Alaskăi. Impresionant muzeul românesc de la "Sf. Maria" din Cleveland, impresionantă "Vatra românească" cu clădirile, aleile, troițele și cimitirul său, minunate altarele mai tuturor bisericilor. Din paginile ce arată pe slujitori am notat lipsa, întâmplătoare desigur, a doi dintre cei mai harnici: e vorba de preoții Hațegan și Lazăr. Văzând albumul, se înțelege și mai bine furia neputincioasă a agenților Kremlinului (în versiune "românească"), de a nu putea înjuga la carul Satanei un "capital" românesc așa de impozant!

* Editura "Dacia" din Madrid a scos o îngrijită cărțuție, în care-i vorba de vremea șederii lui Corneliu Codreanu la Pinet d'Uriage. Se intitulează "A Grenoble, sur les traces du Capitaine" și are patru părți: în prima, sub titlul de mai sus, dl Ion Mării, săracul cunoscut prin generozitatea fără margini pentru lucrurile pe care le socotește bune, povestește vizitele sale în satul subalpin din care, împărțindu-și timpul între munca la câmp și studiu, Căpitanul s'a înțors în țară cu un doctorat în Drept. Mizeria în care a trăit acolo, cu soția, și-o mai amintesc și azi, după mai bine de 40 de ani, localnicii, cari au rămas cu cele mai bune impresii despre "le Roumain". În a doua parte învățătoarea, azi pensionară, Louise David, sub titlul "Codreanu, chez nous, à Pinet d'Uriage", însăilează mișcătoare amintiri personale. Urmează extrase din cartea Căpitanului, traduse în franceză, privind șederea lui în Franța și publicate în "Je suis partout" (7 Ian. 1938). Apoi, în fotocopii, o scrisoare a Căpitanului din 1934 și una a soției sale (1937), către prietenii din Pinet d'Uriage. Mai multe fotografii, în parte inedite, completează textul. Credem că broșura ar fi binevenită chiar în casele celor ce nu știu franțuzește: măcar pentru fotografii.

* "Catacombes", almanahul Bisericii tăcerii pe 1973, ieșit în vreo 200 de pagini, e tot ce poate fi mai documentar pentru trista soartă a Sfintei Instituții și a credincioșilor ei în zona de influență a Satanei bolșevice, de la Pacificul chinez la Elba. Calendarul conține sfinți noi, executați pe toată această zare pentru credința lor. Abundența de fotografii arată până la ce grad de bestialitate pot să ajungă unii din semenii noștri, făcuți după acelaș chip al lui Dumnezeu dar încăpuți pe mâna Necuratului. Colaborează la almanah nume de mare prestigiu, ca Gabriel Marcel, Hoffmann, Georges Sauge, Courthial, Brissaud, amiral Auphan, Pierre de Villmarest; dintre compatrioți: D. Bacu, arhim. Braga, pastorul Wurmbbrand, Suzanne Labin, Nicole Valéry și - mai ales! - Sergiu Grossu, sufletul acestei foarte meritoase activități. Nu știm ce difuzare are această publicație; de-ar fi în puterea noastră, am tipări-o în vreo zece milioane de exemplare, să nu lipsească din nicio casă de francezi. Iar editarea ei în spaniolă și engleză, pentru a inunda cu ea toată America, ar fi iarăși una din cele mai puternice arme în decisiva luptă de azi.

* Calendarul "Solia" 1973, în formă elegantă, limitându-se la un arhanghel pe copertă, ne arată, în vreo 250 de pagini, viața bisericească a Românilor din America, ilustrată cu multe fotografii: multe, și trezitoare de tari nostalgii, sunt și cele din "țara de departe". Documentat lungul articol despre "Monahismul în România", a cărui citire o recomandăm tuturor, atât pentru partea istorică cât și pentru jalnica stare de azi.

* Calendarul "Credința". Frumos tipărit, articole docte, poezii de Voicu Crainic, Gyr, obișnuitele poze din viața Eparhiei. Datarea - "1973" - a fost neceasă; altfel, zadarnic și-ar fi bătut capul cercetătorii, vreodată, să i-o fixeze. După liniștea dinlăuntru, ei l-ar fi plasat mai-degrabă sub primii regi. Ieșit în unul din anii de agonie ai Neamului nostru, care e -sau ne înșelăm?- și al redactorilor "Credinței", almanahul nu conține nici urmă din pecetea vremii în care a apărut! Și doară, dragă Doamne, ni s'a spus că mai toți preoții episcopului Victorin au pățimit în țară ani grei de închisoare; să fi crezând, acești miluiți cu harul lui Isus, că, odată ce-au scăpat ei, nu mai au nicio îndatorire față de țara lor, față de cei rămași în ghiarele "balaurului"? Lupta pentru dreptate intră, parcă, chiar în datoriile Bisericii! Și tare ne mirăm că părintele Anania, de pildă, se ocupă mai mult de "miorite", în loc să-și folosească talantul sguindu o lume cu amintirile sale din închisori! Astfel de cazuri, înțelepciunea noastră, țărănească obișnuiește a le cataloga în rândul brânzei care, excelent "dotată", are neșansa să nemerească apoi în burdufuri de câine...

* In America a apărut în Decembrie o nouă - și dâră - publicație de luptă anticomunistă: "Exilul solidar": Box 65 - 1651 Second Ave - N636rk/N.Y.10028 -USA.

* In Australia apare de doi ani, sub conducerea d-lui M. Calciu, scrisă cu duh, revista "Milenii". Adresa: 1-160 Oberon St. - Coogee 2034 - Sydney

* Curajoasa, foarte lucida publicație anticomunistă "Exil et Liberté", condusă de François de Romainville, a intrat în al 20-lea an de existență. Îi urăm aceeași dârzenie și perseverență până la victoria finală. - Adrian Popa

BAT CLOPOTELE de Sergiu Grossu

Bat clopotele'n turlă, bat:
- Creștini, Hristos a înviat!
Și toate cântă'n limba lor
Pe-al nostru scump Mântuitor...

Bat clopotele, bat și azi,
Hăsună fără de răgaz:
- Cât vrei să stăruiești în păcat
Tu, suflet frânt, nemângâiat,
Tu, inimă cu greu zăvor,
Tu, ochi aprins, tu, sâlnic dor,
Tu, gând de patimi lăntuit?
Isus pe cruce a murit
Să capeți aripi, nu să cazi...

Bat clopotele, bat și azi:

- Trezește-te, trezește-te,
Prin Domnul înnoește-te,
Înalță-ți fruntea visului
Spre poarta Paradisului,
Spre împărăția Harului,
Asemenea tâlharului,
Spre împărăția Cerului,
Asemeni vemnicerului, -
Înalță-te, înalță-te,
Îmbracă-te, încălță-te,
Și hai să'ncepem fuga, hai
Spre mult făgăduitul Rai...

Căci clopotele'n turlă bat:

- Hristos din morți a înviat!

&& Intr'o scrisoare circulară din 28 Septembrie, dl Ion Miloae încarcă pe P.S. Teofil cu foarte gingașe adjective: netrebnic mitrat, ticălos, năimit, escroc, falsificator, borfaș, găinar cu mitră, "unicul și primul trădător arhieru în Istoria Română"; "numele lui este și va rămâne o rușine pentru Biserică și va fi dat ca exemplu și ca măsură pentru înfierarea actelor de nișelie omenească, așa cum este dat Iuda vânzătorul". Anturajul lui Teofil, nu e nici el mai breaz, ci "niște spurcați, boșorogi intelectuali, plus câțiva certați cu exemplul omului de onoare". Toate astea pot fi și adevărate, dar întrebarea e: de când îl cunoaște dl Miloae ca atare? Chiar de după război, când "Teofil lașul a șters-o în America. A dezertat biserica și comunitatea din 1946. S'a dus în America după dolari", etc. Dar, atunci, de ce dl Miloae, și prietenul său Boldeanu, s'au mai străduit atâta, în Decembrie 1954, contra voinței întregii obști a credincioșilor, să facă din "găinar" episcop?...

&& "Scânteia" pledează pentru "retragerea imediată a administrației sud-africane din Namibia"; n'ar putea "Scânteia", așa de grijulie cu antropofagii, să se ocupe puțin și de retragerea administrației puse de ruși la București?...

Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Petre Vălimăreanu - 78 Freiburg Erbprinzenstr. 17 - Germania. Contribuțiile, pe acelaș nume, la Dresdner Bank, Konto 4173612; sau, în Italia, pe acelaș nume, la Conto Corrente Postale 1/44336 - ROMA. -